

TITULUS III.

De Concordatorum Germaniæ usu & observantia.

DUBIUM I.

Quibus potissimum in locis vigeant Concordata Germaniæ ?

§. I. **Q**Uamvis difficile sit singula loca speciatim describere, seu de-
terminare, in quibus Concordatorum Germaniæ est usus & observantia; tum quod ex ipsorum tenore prima fronte ins-
pecto, quasi appareat, eadem non universaliter per totam Nationem Germanicam, sed tantum per *Fredericum III.* Imperatorem, & nonnullos Germaniæ Principes quæ Ecclesiasticos, quæ laicos seu sæculares, cum Sede Apostolica fuisse pacta, laudata, approbata, conclusa, & acceptata, addita ad finem clausula, *ut ordinatio collationum beneficiorum non reservatorum per alternos menses possit per dictam Nationem publicari, & omnes qui ea gaudere voluerint, tempus congruum habeant eam acceptandi, tunc à Kalendis Junii currere incipiat, &c.* *Zypaus in consultat. canon. lib. 3. tit. de praben. consultat. 3.* Tum etiam, quia ex orientibus postmodum impudici Lutheri, & impii Calvinii hæresibus, non pauca in Germania ditiones veram orthodoxam Religionem unâ cum Concordatis rejicere; quantum tamen ex scriptoribus ea de re colligere licebit, in medium proferam.

*Statu quo
stionis, quæ
que deter-
minationis
difficultas.*

§. 2. *Respondeo igitur primò certum esse, quod Concordata Germaniæ non extendantur extra Imperii Germanici fines, siquidem cum solo Imperatore & Principibus Germaniæ, nomine solius & totius Nationis Germanicæ inita, Wamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 246. num. 16. & consil. 255. num. 10. & seq. ac consil. 259. n. 3. Zypaus in consultat. canonic. lib. 3. tit. de praben. consultat. 3. §. 6. regulare enim est, quod pacta non nisi partes contrahentes ligent, nec ultra extendantur, aut aliis profint, vel obsint, l. 2. C. res inter alios acta.* Unde concludunt *Wamesius & Zypaus locis præcit.* in Brabantia & reliquis Belgii provinciis; quibus cum Imperio nihil est

*Concordas
ta Germa-
nia extra
Imperium
locum non
habent.*

T

commu-

commune, nec Concordata Germaniæ, aut preces Imperiales locum obtinere; si tamen per paucas Ecclesias exceptis, videlicet Nivellensem, utpote quæ Principatus est Imperii, & foundationis Imperatoris; ac Cameracensem pariter notorium Imperii feudum & Principatum, ac Nationis Germanicæ membrum, quibus proinde nulla competit exemptio à jurisdictione Imperatoria, *Leoninus consil. 50. & Zypaus in consultat. canonic. lib. 3. cit. consultat. de praben.* Nec non etiam Thenensem, in qua nimirum servata Concordatorum forma & norma collatores Ordinarii sunt Decanus & Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ S. Joannis Evangelistæ Leodiensis, *Wamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 27. num. 1. 2. & seq. & 22.* ac Levvensem *Wamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 237. per tot.* quin & cum prædictæ Ecclesiæ olim tum Imperio, tum Diœcesi Leodiensi subfuerint, ideo nec ex translatione ad alterius dominum primæva privilegia amisisse censentur, *Chokier ad preces primar. in proëm.* His adde Trajectum ad Mosam, quia ut disertè scribit *Zypaus supradict. consultat. 3. licet Trajectum fuerit primitus à Philippo II. Imperatore, Henrico Duci Brabantia beneficiario jure concessum, & à Frederico II. & Henrico ejus filio confirmatum, à Leodiensibus tamen variè semper extitit controversum: ac quamvis demum à Carolo V. Imperatore, Brabantia firmiter sit annexum, non desierunt tamen Leodienses indivisa ibi jura possidere, ut non mirum sit, si illa Ecclesia Cathedræ suæ mores sit imitata, cui in spiritualibus & temporalibus non desierat subesse, adeòque Concordata Germanica acceperit; hætenus Zypaus verum hodie proh dolor! sub fœderatorum istic Belgii Ordinum Imperio & præsidio, ac prædominante hæresi, Ordinariæ dumtaxat collationes admittuntur, & Pontificiæ juxta eadem Concordata, uti & preces Imperiales excluduntur, pejori certè ab hæreticis in Germania exemplo, qui etiamnum teste *Chokier ad preces primar. sect. 4. sub lit. C. versic. verum enim verò.* preces Cæsareas & Concordata Germaniæ reverenter admittunt & observant.*

Concordata per Imperium passim sunt, & fuerere supra.

§. 3. *Respondeo secundo,* si superiorum sæculorum acta revolvantur, fateamur necesse est, in omnibus Imperio Germanico subjectis Ecclesiis Concordatorum usum constantem fuisse, iisque conformiter factas beneficiorum Ecclesiasticorum provisiones absque contradictione effectum suum esse sortitas *Branden ad Concord. quest. 3. num. 5. 6. 7. & seq.* utpote quæ sunt multò favorabiliora, quàm privilegium alternativæ per Regulam IX. Cancellariæ Apostolicæ concessum; ut proinde rectè asserat *Zypaus in analyt. juris Pontif. nov. lib. 3. tit. de instit. num. 11.* imprudenter eos facere, qui cum uti possint alternativa Concordatorum, quæ simplex est & sine restrictione, acceptant alternativam Regulæ prædictæ Cancellariæ, minùs validam, conditionatam & multis cautelis obnoxiam, & qua non fulciuntur

jura

jura magis valida. Sed & hodie in plerisque potissimum Episcoporum & Catholicorum Germaniæ Principum ditionibus, quæ intra Imperii Germanici fines & jurisdictionem continentur: imò & apud prætensæ reformatæ religionis Sectatores locum habent, ut quotidiana docet experientia; quandoquidem dicta Concordata, prout ex eorum tenore constat, per Imperatorem & Principes Germaniæ, totius Nationis Germanicæ nomine, cum Sede Apostolica fuerint conclusa, & acceptata: adeòque pro sibi subditis contraxisse, eosque obligasse censeantur, *Leoninus consil. 50. Zypanus in consultat. canon. lib. 3. consultat. 3. vers. Et quamvis. de præben.*

§. 4. Pro cujus rei confirmatione varia sunt exempla, quibus Cæsarea Majestas in quotquot Sacri Imperii Romani provinciis tam orthodoxæ, quam heterodoxæ religioni addictis, si qui dictis Concordatis contravenissent, illos specialibus suis edictis ad inviolatam eorum observantiam coëgit; ac nominatim quidem Episcopo Leodiensi, aliisque in ejus Diœcesis collatoribus id demandavit *Maximilianus* Imperator Diplomate suo *11. Julii 1518.* dato, cujus summarius tenor sequitur.

Quod ex exemplis confirmatur tum apud Leodienses.

MAXIMILIANI Imperatoris Romanorum edicto cautum est, ut Concordata Germanicæ Nationis sedulò serventur apud Leodienses; ita ut nihil pactis & Concordatis illis derogetur: si verò quispiam Cæsareo edicto & voluntati ausu temerario contravenire præsumpserit, mulctabitur, quemadmodum latius patet in diplomate dato Augustæ die *11. Julii 1518.*

§. 5. Idemque apud Cameracenses jussit *Carolus V.* Imperator literis suis datis Bruxellæ *9. Februarii 1554.* ne adversus eadem Concordata proventus admitterent, *Wames. in consil. canon. tom. 1. consil. 33. num. 13. Zypanus cit. consultat 3.*

Tum Cameracenses.

§. 6. Et meritò quidem, cum Imperator sit advocatus & defensor juris Sedis Apostolicæ, & Concordatorum Germaniæ, *text. in c. venerabilem 33. de elect. Clem. 1. de jure jur. Chokier ad preces primar. sect. 1. lit. K.* uti eum vocat *Clemens* Papa VIII. in speciali Brevi ad *Rudolphum II.* Imperatorem. *15. Januarii 1603* transmissio, hortaturque ut circa Præposituram Ecclesiæ *Bremensis*, quam Capitulum uni ex Ducibus *Luneburgensibus* contra expressam Concordatorum reservationem conferre præsumperat, eadem Concordata tanto, inquit Pontifex, pondere sancita, nullo modo violari, aut imminui patiatur, uti latius liquet ex ejus hic subjecto tenore.

Cum Imperator sit defensor Concordatorum. tum. ita à Pontifice appellatus.

CLEMENS PAPA VIII.

Exordium. **C**harissime in Christo fili Noster, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Exponit hic Pontifex provisionem de Præpositura Bremensi à se factam, à Capitulo contra concordatam Germania rejectam.

NUM. I. Superioribus diebus, cum Præpositura Ecclesiæ Bremensis vacaret per obitum *Theodorici à Gallen,* Nos illam Apostolica auctoritate contulimus dilecto filio *Wesselo de Brugeneio. cognomento Hasencambo,* qui literis Apostolicis de more expeditis, cum eas possessionis obtinendæ causa, Capitulo ejusdem Ecclesiæ rite proponendas, atque intimandas curaret, à Decano & seniore illius Capituli convocationem impetrare non potuit; quin etiam, ut accepimus, & factis, & verbis parum modestis Apostolicam provisionem rejicere sunt visi, quasi ad eos liberæ electionis jus pertineret: immò verò usque eo progressi sunt, ut certum quoque hominem, ut audivimus, elegerint ex Ducibus Luneburgensibus, eumque facto ipso, quod nullo jure licuit, in possessionem immiserint, non solum gravi injuria, & detrimento illato eidem *Wesselo,* sed per summam inobedientiam erga hanc Sanctam Sedem, in qua Deo auctore, meritis licet impares præsidemus, & non mediocri etiam cum offensione Cæsareæ Majestatis Tuæ, quæ pro sua insigni æquitate & prudentia se *Defensorem ut par est, profitetur eorum, quæ jam pridem inter hanc ipsam Sedem & Nationem Germanicam pacta sunt, & conventa, quæ Concordata appellantur;* in quibus nominatim cautum est verbis disertis, ut ejusmodi dignitates post Pontificalem majores reservatæ sint, & esse debeant dispositioni & provisioni Sedis Apostolicæ. Quibus illud accedit, quod ultimi supradictæ

dictæ Præposituræ & dignitatis possessores & ab Apostolica Sede provisionem obtinuerint, & ejusdem vigore provisionis, à Capitulo Bremensi sint admissi, ut tantò magis eorum nunc temeritas gravis & reprehensibilis extiterit, quæ certè permolesta Nobis accidit, & nullo modo est ferenda.

II. Quare ut tam perniciosi exempli semen quàm celerimè evellatur, & Capitularium audacia coerceatur, Majestatem Tuam etiam atque etiam hortamur in Domino, atque ab ea efficaciter petimus, ut pro sua spectata in Nos, & hanc Sanctam Sedem pietate & justitiæ Patrocinio, *Concordata Germanica tanto pondere sancita, nullo modo violari, aut imminui patiatur;* immò verò ut jus postulat, ab ipsis Capitularibus observari curet, & re ipsa ostendat, quod ab eis in hac causa actum est, & agitur, maximè Majestati Tuæ displicuisse, & displicere; & denique omni adjumento & auctoritate Tua eidem *Wesselo*, qui Apostolicam Nostram collationem & provisionem habet, ita benignè faveas, & propensè suffrageris, ut is jus suum, & collatæ Præposituræ possessionem obtineat.

*Proinde pro
ejus manue-
tione o-
pem Casa-
rea Maje-
statis im-
plorat.*

III. Erit hoc dignum virtute & magnitudine animi Majestatis Tuæ, & Nobis etiam valde gratum, quod Noster etiam Apostolicus Nuncius Venerabilis frater Archiepiscopus *Spinellus* cumulatiùs exponet Majestati Tuæ, cui toto ex animo felicissima omnia à Patre luminum optamus & precamur. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo piscatoris die 15. Januarii. M. DC. III. Pontificatus Nostri anno undecimo.

*Ejus vir-
tute di-
gnam.*

§. 7. Circa eandem autem Præposituram Bremensem extat insignis Decisio Rotalis *part. 2. recent. decis. 580.* quam lector videre poterit, nam tangit eundem casum.

*Huius con-
formis e-
manavit
decisio Ro-
talis.*

Hoque etiam nomine Imperator ab Urbano 8. Papa fuit imploratus.

§. 8. Insuper *Urbanus VIII.* Pontifex Maximus anno 1624. in simili causa opem *Ferdinandi II.* Cæsaris imploravit contra *Halberstadienses*, ut refert *Carolus Carafa* Episcopus Averlanus, Sedis Apostolicæ ad eundem Nuntius in commentariis suis de Germania sacra restaurata, fol. mihi. 177, & 178. hisce verbis: hoc eodem anno, scilicet 1624. & paulò post *Roma mihi Breve Apostolicum venerat ad Cæsarem, quo sanctissimus Dominus sue Majestatis brachium implorabat ad tuenda jura Sedis Apostolicæ, in Prepositura Ecclesia Halberstadiensis, quam contra jura Sedis Apostolicæ, & Concordata Germania, Rex Dania filio suo, etiam emptis votis, sacrilegè addixerat, ad motaque vi propugnare studebat. Cujus violentia cum Cæsarem movissem, magna diligentia Tilio imperavit, ut satageret jura Ecclesia Romana conservare; & licet multos parati exercitus inferioris Saxonie deterrerent, non deterruerunt tamen Cæsarem, neque Tilius, qui officii sui memor sedulò rem Catholicam promovit.*

Exceptio de non usu Concordatorum frivola.

§. 9. Ex his autem perspicere licet, quod exceptio de non recepta lege, seu non usu Concordatorum, tam intra, quàm extra judicium sit nulla, frivola & inanis, *Branden ad Concord. quest. 3. num. 5. 6. 7. & seq. ac quest. 4. per tot. Piasec. in praxi Episc. part. 2. cap. 5. art. 2. post. num. 8. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 12. & 13.* explorati enim juris est, quod fuerint per Imperatorem & Principes Germaniæ nomine totius Nationis acceptata, & sic in pactum abierint. *Crescen. decis. 2. de privileg. Mohedan decis. 23. in fin. de preben. Chokier loc. cit.*

Respondetur ad argumenta contraria, quod quidem ad primum.

§. 10. Nec obstat, si dicas illa non fuisse universaliter per totam Nationem Germanicam acceptata & recepta; quia, ut eleganter deducit *Leoninus consil. 50.* contrarium elicitur ex narrativa *Nicolai V.* Pontificis in sua Constitutione, qua refert Concordata pro pace & utilitate, ac nomine totius Nationis inter *Fredericum Romanorum Regem*, & nonnullos alios Ecclesiasticos & sæculares Principes Nationis Germanicæ, ac Legatum Sedis Apostolicæ, sufficienti ad hoc per eandem mandato suffultum fuisse inita, & à partibus hinc inde approbata, laudata, conclusa, & acceptata; quod & declaravit *Sixtus Papa IV.* Constitutione sua ad favorem Episcopi & Cleri *Ultrajectensis* anno 1473. ut refert *Leoninus supra* his verbis. *Et Nobis legitime constitò, Concordata ipsa indifferenter pro tota Natione esse inita, &c.* Unde constat, statim & incontinenti absque ulteriori particularium acceptatione, præsentem & puram obligationem totius Universitatis, Nationis atque Imperii fuisse inductam siquidem cum ista Concordata ex parte Germanicæ Nationis per Regem Romanorum, & Electores Imperii, ac plures alios sæculares & Ecclesiasticos Principes, nomine totius Nationis, & per eam representantes, inita & acceptata fuerint, non fuit necessaria aliqua particularis subditorum acceptatio; quia Concordata habent vim

vim pacti & contractus pro pace & utilitate totius Reipublicæ Germanicæ initus; & proinde omnes subditi Imperii, ac Nationis Germanicæ ab initio sine ulla acceptatione, etiam inviti & nolentes ad eorundem Concordatorum & conditionum initæ pacis observationem obligati fuere; cum ad Regem seu Imperatorem, & Electores Imperii pertineat pacis & publicæ tranquillitatis media constituere, ac Concordata inire, & omnes subditos & successores iis obstringere, & universo populo bonum generale acquirere. Est enim Princeps omnium Præsul, & pro omnium salute vigilare debet, habetque rerum publicarum administrationem, ita quod ex contractibus per eum ac proceres Regni seu Imperii factis, Reipublicæ jus acquiratur, & Respublica obligetur: præsertim quando contractus per modum fœderis pro pace & nomine Nationis, seu Regni aut Imperii (uti hic factum est) celebrantur in perpetuum. Nam quod venit in fœdera pacis, solidius subsistit, neque in particulari à subditis infringi, convelli aut argui potest: in his etenim quæ publici juris sunt, & Universitati Nationis competunt, nullum est subditorum arbitrium, aut potestas. Ita perpulchrè *Leoninus cit. consil. 50.* Ut proinde sicuti *Franciscus 1.* Galliarum Rex per Concordata cum *Leone X.* Summo Pontifice inita totum Regnum obstrinxit, & *Leo* toti Regno Concordatorum observantiam mandavit, non expectata particularium acceptatione, *Zypaus in consultat. canon. lib. 3. tit. de præben. consult. 3. vers. Qua in re, &c.* non secus Imperator per hæc Concordata cum S. Sede pacta & conclusa, eo ipso omnes sibi subditos obligasse, & pro illis contraxisse censeatur; quia uti supremum Imperii caput, præsertim etiam cum proceribus adunatum eminenter & virtualiter continet consensum inferiorum; adeoque non immeritò à Summo Pontifice constituitur protector, defensor, & conservator prædictorum Concordatorum adversus omnes contraria attentantes, *supra hoc tit. 3. dub. 1. §. 6.*

§. 11. Nec quidquam facit in contrarium clausula de facultate acceptandi in Constitutione *Nicolai V.* adjecta; nam facultas illa non ad diminutionem, sed ad augmentum & abundantiorum cautelam apposita fuit, propter eos, qui quamvis in Germanica Natione consisterent, Imperii tamen superioritatem tempore Concordatorum non agnoscebant, *Leoninus loc. cit.* utpote jura Regia possidentes, quales referuntur Rex Bohemiæ, Archidux Austriæ & similes. *Zypaus præcit. consultat. 3. vers. siquidem longè distat.* de quibus idem *Zypaus ibidem* meritò à Gallis respectu Regis sui, & ab eo initorum Concordatorum, diversam ponit rationem, non autem de aliis Imperii Germanici superioritatem agnoscentibus.

§. 12. Licet porrò apud nos Eburones Concordata Germaniæ fuerint hætenus in viridi observantia, quod abundè demonstrat declaratio *Julii III.* Summi Pontificis hic subjuncta,

Adjectum.

Apud Leonardenses vigent Concordata Germaniæ.

JULII

JULIUS PAPA III.

*Exordium.**Constit. Iu-
lii Papa 3.
super Con-
cordatis
Germania
ad favorem
Leodien-
sum.**Refert hic
Pont. tenor
rem Con-
cordato-
rum Ger-
mania.*

AD perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem Domini Nostri JESU Christi, à quo pax & concordia, ac reliqua bona procedunt, in terris Vicarium concordis inter Sedem Apostolicam & Nationes Germanicas initis firmiter adhærere, & ne eis contraveniatur, efficaciter providere.

NUM. I. Sanè nuper accepimus, quod licet Concordatis inter dictam Sedem ex una, & inclytam Germanicam Nationem ex altera partibus dudum initis, & per felic. recor. NICOLAUM V. primò, & deinde diversos alios Romanos Pontifices Prædecessores Nostros approbatis & innovatis, ac mutuo partium consensu firmatis, inter alia caveatur expressè, quod de beneficiis sæcularibus & regularibus dictæ Nationis, etiam dispositioni Apostolicæ aliàs quàm ex causis inibi expressis reservatis, pro tempore vacantibus, jure ordinario provideatur per eorum Ordinarios collatores, nec ipsi Ordinarii collatores impediuntur, quò minùs de illis, cum de *Februario, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris & Decembris* mensibus vacent, liberè disponatur per eos, ad quos illorum collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinet, & Concordata hujusmodi Civitatem & Diocesim Leodiensem comprehendant, seu ad illas extensa sint; nihilominus pro eo, quod postmodum piæ mem. SIXTUS Papa IV. etiam Prædecessor Noster Dilectis filiis Universitati Doctorum, Magistrorum, & Scholarium studii Lovaniensis dictæ Diocesis, & seu forsan facultati Artium in eodem

stu-

studio institutæ, aut pro tempore existenti Reſtori Univerſitatis hujusmodi deputandorum conſilio & aſſenſu nominandi ſingulis prædictis Capitulis, Conventibus, Collegiis, & perſonis Eccleſiaſticis utriuſque ſexus, ſæcularibus & Regularibus, etiamſi Abbatiffali, Abbatiali, Episcopali, vel Archiepiſcopali, aut Cardinalatus fungantur dignitate & honore, ad quos, quas, & quæ, Canonicatum & præbendarum, ac adminiſtrationum & officiorum, cæterorumq; beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, in terris temporalis Domini, tunc Ducis Aultriæ conſiſtentium collatio, proviſio, præſentatio, electio, ſeu quævis alia diſpoſitio communiter vel diviſim pertinet, & eorum cuilibet, etiamſi aliqui ipſorum extra terras ſedem & reſidentiam habeant, unum Clericum ex ſtudentibus & graduatis Univerſitatis hujusmodi certo tunc modo expreſſo qualificatum facultatem perpetuè duraturam conceſſit, & conceſſio hujusmodi ad dictas Civitatem & Diceceſim extenſa fuit: & à nonnullis forſan nimium ſcrupuloſis aſſeritur, in conceſſione & ſeu illius extenſione hujusmodi Concordatis prædictis derogatum fuiſſe inter Ordinarios collatores Civitatis & Diceceſis prædictarum, ſeu eos, quibus beneficia ipſa per eoſdem Ordinarios collatores pro tempore conferentur, ex una, & pro tempore nominatos ad beneficia hujusmodi ex altera partibus, diverſæ quæſtiones & diſcordiæ, contentiones & lites ſæpius oriuntur, & quæ ex ſimilibus provenire conſueverunt, odia, jurgia & ſcandala ſubſequuntur, majoraque in dies ſubſequi formidantur, in maximum Ordinariorum collatorum, & aliorum, quibus beneficia hujusmodi pro tempore conferuntur, præ-

judicium, ac studentium seu graduatorum prædictorum perturbationem non modicam.

Statuit iisdem per Indultum Universitari Lovaniensi concessum non derogatio

II. Nos attendentes Concordata prædicta vim pacti inter partes habere, & quæ ex pacto constant, absque partium consensu abrogari non consuevisse, neque debere, volentes litium fomites de medio tollere, singularum literarum Apostolicarum super præmissis confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, per præsentis statui-
mus & ordinamus, atque decernimus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus iidem Ordinarii collatores, quibusvis nominationibus in vim concessionis facultatis nominandi, & illius extensionis huiusmodi pro tempore factis non obstantibus, de beneficiis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, & electionem, seu quamvis aliam dispositionem quomodolibet pertinentibus, juxta ipsorum Concordatorum continentiam & tenorem disponere liberè & licitè possint, quodque dispositiones per eos de ipsis beneficiis juxta tenorem Concordatorum huiusmodi aliàs ritè & rectè pro tempore factæ, validæ, & efficaces existant, suosque plenarios effectus sortiantur.

Decretum irritans

III. Sicque & non aliàs in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa & instantia, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi auctoritate & facultate, judicari & diffiniri debeat, ac irritum & inane existat, si secus à quoquam super his quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

IV. Non

IV. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ^{Clausula} ^{derogatorie} Ordinationibus Apostolicis, nec non Universitatis & facultatis prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacibus & insolitis clausulis, nec non irritantibus & aliis decretis, etiam motu simili, ac aliàs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, insertæ forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die 14. Septembris, anno millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto, Pontificatus Nostri anno quinto.

Jo. Larium,

§. 13. Habemus tamen etiam alia Concordata specialia *Eugenii Papæ IV.* de data anni 1441. confirmata postea à *Pio II.* & *Sixto IV.* Romanis Pontificibus; quæ multis annis præcedunt Concordata Germaniæ, suntque iis favorabiliora & fortiora, ut ait *Rota apud Cassador. decis. 7. sub num. 4. vers.* ^{Præter hæc autem concordata, Leodienses habent alia}

particularia, iisdem antiquiora.

4. *vers. in Concordatis Leodiensibus, ad regul. cancell.* quibus nimirum iisdem Summi Præsules ob bene merita Ecclesiae Leodiensis, quæ jam inde à temporibus Apostolorum in pura pura fide orthodoxa huc usque, etiam in medijs vicini Belgii flammis, & circumstrepentium hæreticorum procellis sæpe concussa, illæsa tamen, immota & constans permansit, adeoque meruerit *fidelis Ecclesia Romana filia* appellari; eam condecorarunt beneficio alternativæ; sicque Serenissimus & Reverendissimus Episcopus & Princeps Leodiensis, alique collatores inferiores multiplicatum habeant titulum alternativum mensis, absque cuius expressa derogatione, si Sedes Apostolica provideret, non teneret, quia plura vincula fortiora sunt uno, §. *affinitatis. instit. de nuptiis l. cum in adoptivis. 10. C. de adoption. & duobus impedimentis existentibus, uno sublato, remaneat aliud. c. pastoralis. 19. de privileg. c. ex tuarum. §. de auctor. & usu pallii. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 13. in pr. num. 92. & 93. Chokier ad eandem reg. gloss. 11. num. 35. & in comment. ad preces primar. sect. 4. sub lit. C. præsertim ubi est adjecta clausula irritans, ut in dictis Concordatis, quæ irritat omnes & quascumque alias Constitutiones quorumcumque tenorum, & quascumque derogatorias clausulas continentes, Chokier supra tam ad reg. 8. quàm ad preces primar. Unde Gonzalez loco præcit. num. 101. ex Mandosio afferit indultum ad conferendum beneficia reservata, non extendi ad beneficia reservata duplici reservatione, vel capite.*

Tenor Concordatorum Leodiensium.

§. 14. Concordatorum autem Leodiensium hic est tenor.

EUGENIUS PAPA IV.

Exordium.

Concordata Leodiensia cum Eugenio & circa beneficia

Venerabili Fratri JOANNI Episcopo Leodiensi salutem & Apostolicam benedictionem. Pastoralis officii desuper Nobis injuncti cura deposcit, ad ea Nos intendere, per quæ devotè Sanctæ Apostolicæ Sedis consolationi amplius provideatur, ac charitati inter Nos & ipsos firmandæ atque augendæ amplius consulatur.

Motivum hujus Consistis utlonis seu Concordati.

NUM. I. Sanè cum nonnulli ex Germaniæ partibus plurimum affectare dicantur, ut circa reservationes beneficiorum juxta morem Prædecessorum Nostrorum per Nos factas, & gratias expectativas, nec non & causas judiciales, atque etiam subsidia ex fructibus vacantium beneficiorum Camerae Apostolicæ exhibenda, majori liberalitate, quàm hæc,

hactenus uteremur; Nos considerantes inprimis personam Tuam, pro omnibus servitiis Nobis & dictæ Sedi hactenus impensis, de hujusmodi Nostra liberalitate unà cum omnibus devotis Nostri in tua Civitate & Diœcesi consistentibus bene meritam, Fraternitati Tuæ provisiones & Ordinationes Nostras super præmissis, juxta modum & tenorem inferius descriptos, pro Te & Successoribus Tuis recipiendi, ac omnibus & singulis aliis in prædicta Civitate & Diœcesi consistentibus, in quibusvis gradibus, statibus, dignitatibus, & conditionibus existant, ex parte Nostra exhibendi, tradendi, ac cum ipsis de prædictis concordandi, illasque roborandi & stabiliendi, prout tibi melius expedire visum fuerit, tenore præsentium plenam & liberam auctoritate Apostolica concedimus facultatem, quarum proinde provisionum & Ordinationum tenor sequitur in hæc verba.

II. Placet Nobis, gratias expectativas sub quavis forma in dicta Natione de cætero non concedere, hactenus autem concessas per quatuor menses à die publicationis & acceptationis infracriptorum duntaxat durare. Item nullas reservationes dignitatum, beneficiorumve cujuscumque status, valoris, vel conditionis existant, generales vel speciales facere, neque reservationibus per Nos aut Prædecessores Nostros hactenus factis uti, exceptis reservationibus in corpore juris clausis, exceptis etiam dignitatibus & beneficiis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Prothonotariorum, Apostolicæ Sedis Auditorum, contradictarum Correctorum, Auditorum Sacri Palatii, & Auditorum Camerae Apostolicæ ac Clericorum ejusdem Camerae, Accolytorum, Cubiculariorum, Abbreviatorum

*In vim eius
ius declarat
Pont. senula
las deinceps
gratias ex-
pectativas
concessas
rum, &
concessas
non nisi ad
quatuor
menses dur-
raturas,
neque alias
beneficio-
rum reser-
vationes
facturum
præter clau-
sas in cor-
pore juris,
& juxta
extravag.
Ad regimē.*

ad numerum centum, Scriptorum grossæ ad numerum centum & unius, Scriptorum pœnitentiariæ ad numerum viginti quatuor, omnium verorum Commensalium, familiarium Nostrorum, ac etiam familiarium hujusmodi omnium & singulorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, quamdiu duraverit vera familiaritas.

*Declarat
etiam electiones temporibus statutis faciendas, illasque confirmandas, vel infra mandas.*

III. Item placet Nobis, electiones ad Metropolitanas, Cathedralis, Monasteria, dignitates majores post Pontificales, & principales in Collegiatis electivas per tempus & tempora à jure statuta expectari, illasque affirmari, approbari & confirmari, vel infirmari, prout justitia & æquitas suadebit, nisi ex aliqua rationabili & evidenti causa in litteris Apostolicis exprimenda, aliter visum fuerit providere, provisò etiam, quod confirmati seu provisi per ipsam Sedem Apostolicam, Metropolitanis & aliis Ordinariis præstent debita juramenta, & alia ad quæ de jure tenentur.

Declarat insuper vacationes seu curas in mensibus Sedi Apostolica, & Ordinariis respectivè reservatis.

IV. De cæteris verò dignitatibus, beneficiis & officiis sæcularibus & regularibus, cujuscumque valoris & conditionis existant, & quovis nomine nuncupentur, quæ, exceptis reservationibus supradictis, quovis modo, vel ex quavis persona à prædictis vacare contigerit, hoc modo disponatur, videlicet, quod quæ in mensibus *Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris & Novembris* vacaverint, ut præmittitur, ad collationem Sedis Apostolicæ liberè pertineant, & quod nullus de vacantibus in dictis mensibus, ut præmittitur, præter Romanum Pontificem, se ullatenus intromittat; quæ verò in reliquis sex mensibus, videlicet *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris & Decembris*

vaca-

vacaverint, dispositioni Ordinariorum, vel aliàs quovis modo de eis disponendi jus habentium, juxta facultatem eis competentem, similiter liberè cedant; jure patronatus laicorum in omnibus supradictis semper salvo: mensis autem in hoc ortu solis censeatur incipere.

V. De claustralibus autem beneficiis, officiis, & choralibus, & aliis alioquin merum servitium etiam perpetuum requirentibus in sæcularibus & regularibus Ecclesiis, per Ordinarios, ad quos pertinet, omni casu & omni tempore liberè disponetur. Ex dictis verò sex mensibus unum ex suppositis Universitatum studiorum generalium reservare etiam placet.

Beneficia autem & officia claustralia in omni mense permittit Ordinarius rum dispositioni.

VI. Placet etiam Nobis, ut omnes & quæcumque causæ (majorum, ac & electionum Metropolitanarum, Cathedralium Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum majorum post Pontificales, & principalium in Collegiatis, duntaxat exceptis) in partibus apud illos, ad quos de jure, consuetudine, vel alio jure speciali pertinent, tractentur & finiantur. Si quis autem ad ipsam Sedem Apostolicam per querelam, aut appellationem recursum habuerit, si causa fuerit super re, cujus fructus, redditus & proventus quinquaginta florenorum auri de camera valorem annum non excedunt, vel ubi non est annuus redditus, communis causæ æstimatio ducentos florenos similes non excesserit, per rescriptum usque ad finem litis inclusivè in partibus committatur: ubi verò summas prædictas excesserit, in tertia saltem instantia apud ipsam Sedem Apostolicam tractentur & finiantur, nisi fortè defectus justitiæ ad justum metum in partibus, de quibus

Præterea declarat, quæ causa in partibus sint finiendæ.

prius

prius constiterit summarie, contractum, videatur causas ex casibus prædictis apud eandem Sedem Apostolicam fortè esse retinendas. Romanæ verò Ecclesiæ Cardinales, & dictæ Sedis Apostolicæ Officiales, & Summi Pontificis, nec non & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ domesticos, commensales actu in suis officiis in Curia Romana existentes, personasque infra sex dietas à Romana Curia distantes, vel domino directo vel utili, seu mediatè, vel immediatè subjectas includere non intendimus, sed neque alias personas in quibuscumque causis, ubi utraque pars de jure suo experiri consenserit. Causæ autem præter has, nisi in casibus à jure expressis, & commissionibus exprimentibus, summarie ad probandum, aut de expresso partium consensu in Curia ipsa nullatenus committantur.

*Et quod ab
interlocu-
toria non
liceat ap-
pellari.*

VII. Placet & Nobis, quod ab interlocutoria sententia vel gravamine nec in partibus appellari possit; in citationibus autem, quas de Curia Romana emanare contigerit, per Actorem in prima instantia jus exprimatur, quo se fundare intendit, nec in prosecutione aliud possit deducere, ad hoc, ut Reus citatus de jure Adversarii instructus videat, deliberet plenius, an velit cedere, vel contendere; nisi fortè Actor jus quod ante ipsam citationem sibi competeat, probabiliter ignoraverit, de quo saltem per proprium juramentum, si aliàs sit persona honesta, fidem facere possit & teneatur.

*Nec non
quid pro
annatis sol-
vendum
determinat*

VIII. Quoad subsidia Apostolicæ Sedi præstari solita, salva pro majori relevatione ea solvere debentium, placet Nobis, quod ipsis oneribus, quæ in regimine Universalis Ecclesiæ

clesiæ ipsam Sedem Apostolicam subire oportet, quæ multiplicia & maxima sunt, ac pro sustentatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & Officialium necessitate, dignitates & beneficia, quæ in sua vacatione certam summam hætenus solvere consueverunt, dictæ summæ medietatem infra sex menses, & aliam medietatem infra alios sex à tempore adeptæ possessionis pacificæ, Camera Apostolicæ & Collegio Cardinalium fideliter persolvant, literæque Apostolicæ post factam provisionem & obligationem solitam liberè & sine contradictione tradantur. Et si Ecclesiarum aliquarum taxam ex diminutione fructuum nimis gravem nunc & in futurum esse contigerit, ad petitionem eorum, quorum interest, placet Nobis, quod ad convenientem taxam reducatur. Si etiam infra annum vacatio ejusdem Ecclesiæ contingat, una tantum vacatio eo ipso censeatur. Ratum & gratum habituri, quidquid juxta præmissa egeris, concordaveris, statueris, vel ordinaveris, eaque omnia & singula adjutore Domino faciemus inviolabiliter observari. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quadragésimo primo, pridie Kalendas Novembris, Pontificatus Nostri anno undecimo. Publicata fuit Leodii anno 1442. mensis Januarii die ultima in valvis majoris Ecclesiæ, & ab omni Clero gratanter acceptata & recepta.

§. 15. Confirmavit hæc *Pius* Papa II. sequenti Constitutione.

*Quæ confirmavit
Pius Papa
2.*

X

PIUS

PIUS PAPA II.

*Exordium.**Confirmatio & ampliatio prædictæ Constitutionis Eugenianæ per Pium Papam 2.*

AD perpetuam rei memoriam. Laudanda Sedis Apostolicæ rectitudo, quæ in suis actibus provida circumspeditione dirigitur, illis ex Prælatis & personis Ecclesiasticis, non immeritò etiam in concessis per eam, declarationis adjecto beneficio, speciales favores & gratiam impartitur, quos facti evidentia judicante, sibi devotos & obsequiosos fuisse & esse cognoscit, ut tales ad ejus beneplacita promptius in posterum se coaptent, & alii eorum exemplo ad fideiiores essendum propensius excitentur.

Repetit tenorem Constitutionis Eugenianæ circa beneficiorum collationes.

NUM. I. Dudum siquidem felic. recor. EUGENIO Papæ Prædecessori Nostro ad constantem Venerabilis Fratris Nostri JOANNIS olim Episcopi Leodiensis, ac aliorum Ecclesiasticorum Civitatis & Diocesis Leodiensis, quam ad ipsum, & præfatam Sedem in arduis & periculosis casibus gesserant devotionem, qua nimirum de ipso, & dicta Sede benemeriti extiterant, inter alia placuit, quod de dignitatibus, personatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis sæcularibus vel regularibus, cujuscumque valoris & qualitatis forent, quovis modo, & ex quavis persona (exceptis infra scriptis reservationibus) in Civitate & Diocesi Leodiensi ex tunc in antea vacare contingeret, ita disponeretur, videlicet, quod quæ in mensibus *Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris & Novembris* ad collationem Sedis Apostolicæ, illa verò, quæ in reliquis, videlicet *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris & Decembris* mensibus vacarent, ad dispositionem Ordinariorum Col-
lato-

latorum Civitatis & Diœcesis præactarum liberè pertineant.

II. Placuit quoque Prædecessori præfato nullas reservati- *Reservatio*
 ones dignitatum, vel beneficiorum prædictorum generales *ones.*
 vel speciales facere, neque factis tunc per se, vel Prædecessores
 suos uti, exceptis reservationibus in corpore juris clausis, &
 exceptis dignitatibus, & beneficiis Sanctæ Romanæ Eccle-
 siæ Cardinalium, nec non Prothonotariorum, Sedis Aposto-
 licæ Auditorum, literarum contradictarum Correctorum,
 Auditorum causarum Palatii Apostolici, & Auditorum Ca-
 meræ Apostolicæ, nec non Clericorum ejusdem Camerae,
 Accolytorum, Cubiculariorum, Abbreviatorum ad nume-
 rum centum, Scriptorum grossæ ad numerum centum &
 unius, Scriptorum Pœnitentiariæ ad numerum viginti qua-
 tuor, nec non omnium verorum familiarium, continuorum
 commensalium suorum, & Cardinalium prædictorum,
 quamdiu vera familiaritas duraret.

III. Placuit præfato EUGENIO Prædecessori Nostro ele- *Electioes.*
 ctiones ad Ecclesiam Cathedralem & Monasteria, ac majo-
 rem post Pontificalem, & principales in Collegiatis Eccle-
 siis dignitates electivas per tempus & tempora à jure statuta
 expectare, illasque approbare, & confirmare, vel infirmare,
 prout justitia & æquitas suaderent: nisi ex aliqua rationabili
 & evidenti causa in literis Apostolicis exprimenda, aliter
 visum foret expedire: provisò etiam, quod confirmati, seu
 provisi per Sedem Apostolicam Ordinariis præstent de-
 bita juramenta, & alia, ad quæ de jure & consuetudine te-
 nentur.

*Sedis Apo-
stolicae fa-
miliarium
interpretationem.*

IV. Dein cum super præmissis quædam dubia orta fuissent, idem Prædecessor per quasdam alias literas suas declaravit, illorum dumtaxat ex familiaribus prædictis beneficia intra Civitatem & Diocesim prædictas consistentia censi debere reservata, qui actu veraciter, & sine fraude sui & successorum suorum Romanorum Pontificum & Cardinalium hujusmodi pro tempore existentium familiares, continui commensales essent, & quod vera familiaritas hujusmodi censi deberet dumtaxat durare, quamdiu familiares ipsi veraciter actu & sine fraude suis & eorum servitiis realiter insisterent, suisque & eorum expensis cum effectu viverent, & non aliâ quoquo modo: nec non quod Scriptorum grossæ, & Scriptorum Pœnitentiariæ, ac suorum prædictorum Cubiculariorum beneficia sub hujusmodi reservatione includi deberent dumtaxat, quamdiu tales veraciter & actualiter existerent: & quod illis tales esse realiter desinentibus, reservationes beneficiorum ipsorum omnino cessarent.

*Nec non
Abbreviatorum.*

V. Voluit quoque, ac statuit & ordinavit, ex tunc & in antea illorum dumtaxat Abbreviatorum beneficia, intra eandem Civitatem & Diocesim consistentia, censi debere reservata, qui de Civitate & Diocesi Leodiensi nativi essent, etiam si illi multò pauciores numero centum existerent, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inserti forent, haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

*Præmissa
confirmat
& ampliat.*

VI. Nos igitur fidelitati & constantiæ Episcopi & aliorum dictarum Civitatis & Diocesis collatorum non ignari, cujus tenentesque dilecto filio LUDOVICO electo Leodiensi, ejusque

ejusque Successoribus & Collatoribus antedictis materiam dare, ut in similibus casibus Nostri eis ob hujusmodi devotionem collati beneficii memores, studeant dictæ Sedi firmam semper devotione parere, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de Nostra mera liberalitate eidem LUDOVICO electo, aliisque Ecclesiarum Prælati, & Monasteriorum, ac aliorum Religiosorum locorum quorumlibet, eorumque Capitulis, Conventibus, Canonicis & personis Ecclesiasticis, & aliis quibuscumque, ad quos Majoris, & aliarum Civitatis & Diocesis prædictarum Ecclesiarum Canonicatum, Præbendarum, dignitatum, personatum, administrationum & officiorum, & aliorum quorumvis Ecclesiasticorum beneficiorum, sæcularium vel regularium, in eadem Civitate & Diocesi consistentium, cujuscumque qualitatis & valoris annui fuerint, collatio, provisió, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio communiter, vel divisim pertinet, eorumque Successoribus pro tempore existentibus, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia, tenore præsentium concedimus, nec non statuimus & ordinamus, ut de eisdem Canonicatibus, & Præbendis, ac dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis vel beneficiis, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris* mensibus vacare contigerit (dummodo illa dispositioni Apostolicæ per modos reformationum in eisdem EUGENII literis expressarum generaliter reservata non sint) etiamsi per similes alios modos reservata fuerint, plenè & liberè, ac sine impedimento vel contradictione quacumque, auctoritate

fua ordinaria disponere valeant , perinde , ac si nullæ ab eadem Sede, vel Legatis ejus expectativæ gratiæ speciales , vel aliæ similes reservationes , & de sic reservatis mandata, uniones quoque & sanctiones, incorporationes, suppressiones, approbationes, prærogativæ, antelationes, declarationes , aliæque ad vacatura beneficia quomodolibet concessæ literæ, quæ ipsos quomodolibet impedire valerent , & quæ in *Februarii* & aliis quinque alternativis mensibus supradictis, quibusvis in eis derogatoriis contentis clausulis non obstantibus, sibi locum vindicare volumus , pro tempore quomodolibet emanassent.

*Eorumque
vigore collationes ab
Ordinariis
factas approbat &
confirmat.*

VII. Et quia certiores facti sumus, quod iidem Collatores post emanationem literarum EUGENII Prædecessoris hujusmodi, earum vigore suis collationibus in eisdem *Februarii* & aliis alternativis mensibus bona fide usi fuerunt , Nos ad litium, quæ exinde inter provisos ab eis, & quosvis alios subortæ sunt, vel de cætero roborari possent, succidendos anfractus, volumus singulos per Ordinarios supradictos in eisdem *Februarii*, & aliis alternativis mensibus de dictis Canonicatibus, Præbendis, dignitatibus, personatibus, officiis, beneficiis, ad eorum collationem, provisionem, electionem, seu quamvis dispositionem conjunctim , vel separatim spectantibus, aliàs ritè factas collationes & provisiones , aut ad alias præsentationes, vel electiones , seu alias dispositiones quascunque, & quælibet inde secuta , dummodo illa per modos superius exceptos generaliter dispositioni Apostolicæ reservata non fuerint, ita ratas & firmas remanere debere , & earum vigore Canonicatum, Præbendarum, dignitatum , personatum

natum, officiorum, & aliorum beneficiorum hujusmodi possessores, contra quos etiam lites inchoatæ sunt, dummodo ad conclusionem processum in causa exclusivè non extiterit, super eisdem Canonicatibus, Præbendis, dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, beneficiis de cætero per quemcumque, etiam quarumvis Apostolicarum commissionum obtentu molestari non possint; quas nihilominus omnes & singulas collationes, provisiones, præsentationes, electiones, & alias dispositiones Nos, si & in quantum opus sit, eorundem Canonicatum, Præbendarum, dignitatum, personatum, officiorum, & beneficiorum qualitates & veros valores annuos per expressis habentes, ratificamus, revalidamus, & approbamus, ac plenum robur obtinere decernimus. Nec non omnes & singulas lites hujusmodi coram quibuscumque Judicibus seu Auditoribus, & ex quibuscumque commissionibus pendeant, illarum status pro expressis habentes, & eas ad Nos harum serie advocantes, motu, auctoritate, & scientia supradictis penitus extinguimus, nec non adversariis eorundem perpetuum silentium imponimus per præsentem.

VIII. Et insuper pariformiter placet Nobis, & de cætero intendimus electiones ad Cathedralis Ecclesiam, & majorem in dicta Ecclesia Cathedrali post Pontificalem, nec non principales in Collegiatis Ecclesiis dignitates, ad quas personæ consueverunt per electionem assumi, per tempus & tempora à jura statuta expectare, illasque approbare, & confirmare, vel infirmare, prout justitia & æquitas suadebunt, nisi forsitan Ecclesia Cathedralis per translationem, ac Monasteria,

*Electiones
ad Episcoporum, alio-
rumque dignitates ma-
jores à Sede
Apostolica
confirmandas decer-
nit.*

steria, & dignitates ipsæ per promotionem ad aliorum Monasteriorum regimina, vel affecutionem aliarum dignitatum, seu beneficiorum Ecclesiasticorum auctoritate Apostolica faciendam vacarent, aut illa ex modis reservationum prædictarum aliàs reservata forent, seu ex aliqua alia rationabili & evidenti causa in literis Apostolicis exprimenda, Nobis & Sedi Apostolicæ præfatæ aliter visum fuerit expedire. Volentes quod confirmati, seu provisus per Sedem Apostolicam, Ordinariis præstent debita juramenta, & alia ad quæ de jure & consuetudine tenentur.

*Beneficia
duas argen-
ti marchas
non exce-
dentia in
omni mense
Ordinariis
reservato*

IX. Volumus insuper, quod nulli Canonicatus, Præbendæ, dignitates, personatus, officia, aut alia beneficia Ecclesiastica Civitatis & Diocesis prædictarum, cujuscumque qualitatis fuerint (quæ saltem duas marchas argenti secundum communem æstimationem non valeant annuatim) sub quibuscumque expectativis gratiis, quibuscumque personis per Sedem prædictam, vel ejus Legatos sub quavis verborum forma pro tempore concessis, quomodolibet comprehendantur, nec possint prætextu gratiarum hujusmodi acceptationes, & provisiones per quemquam fieri de iisdem, sed Ordinarii, seu illi ad quos illorum spectat collatio, provisio, seu quævis alia dispositio, liberè de illis disponere valeant, etiam in quocumque mense vacaverint.

*Decretum
irritans.*

X. Decernentes, quod præsentibus Nostris concessioni, statuto, ordinationi, voluntati, decreto, & literis per quascumque alias Constitutiones, Regulas Cancellariæ, aut literas Apostolicas quorumcumque tenorum, & quascumque in se derogatorias clausulas continentes, etiam eisdem præ-
fenti

sentibus, cum illarum de verbo ad verbum insertione, specificè & expressè derogantes non derogetur, nec quomodolibet derogatum censeatur: nisi tunc demum, cum Romanus Pontifex per trinas literas præsentium seriem continentes, eisdem Collatoribus significandum duxerit, suæ mentis esse, pro ea vice dumtaxat concessioni, statuto, ordinationi, & declarationi hujusmodi derogare; nec non ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

XI. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, atque Nostris, etiamsi de illis de verbo ad verbum mentio facienda esset.

*Derogatio
contrario-
rum.*

XII. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrorum concessionis, statuti, ordinationis, ratificationis, revalidationis, approbationis, decreti, extinctionis, impositionis, intentionis, constitutionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, tertio decimo Kalend. Februarii, Pontificatus Nostri anno primo.

*Sanctio papa-
nalis.*

§. 16. Insuper eadem confirmavit & approbavit *Sixtus IV.* Pontifex Maximus anno 1479. nec non corroboravere *Maximilianus & Carolus V.* Imperatores specialibus diplomatibus suis, quorum posterius hic patenter pro Lectoris notitia adjicere visum fuit,

*Eodem Sixto
tus Papa 4.
atq; Maxie
milianus &
Carolus 5.
Imperatores
resprobare
vere.*

CAROLUS V. Divina favente Clementia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Rex Germania, Castella, Arragonia, Legionis, utriusque Sicilia, Hierusalem, Hungaria, Dalmatia, Croatia, Navarra, Granata, Toleti, Valentia, Gallicia, Majoricarum, Hispalis, Sardinia, Corduba, Corsica, Murtia, Giennis, Algerbis, Algezira, Gibraltaris, ac Insularum Balearum Insularum Canariae & Indiarum, ac terra firma, Maris Oceani &c. Archidux Austria, Dux Burgundia, Lotharingie, Brabantia, Stiria, Carinthia, Carniola, Limburgia, Lussemburgia, Geldria, Calabria, Athenarum, Neopatria, Wirtemberga &c. Comes Flandria, Habspurgi, Tyrolis, Barchinona, Arthois, & Burgundia, Comes Palatinus, Hannonia, Hollandia, Zelandia, Ferretis, Kyburgi, Namurci, Rosilionis, Cerithania, & Zutphania: Langravius Alsatie, Marchio Burgovia, Oristani, Getziani, & Sacri Romani Imperii: Princeps Suevia, Cathalonia, Austuria, &c. Dominus Frisia, Marchia Sclavonica, Portus Naonis, Biscaya, Molina, Salinarum, Tripolis & Mechlinia.

Exordium. Decet Imperialem Majestatem Principes & subditos Nobis ac Sacro Romano Imperio fideles devotos in suis iuribus, privilegiis, & libertatibus nedum conservare, & manuteneri, verum etiam novis prerogativarum beneficiis, & Cæsareæ munificentiae gratificatione confovere & latius adaugere.

Hic Caesar approbat privilegia Leodiensium.

NUM. I. Itaque privilegia Venerabili ERARDO Episcopo Leodiensi, Principi & Consiliario Nostro devoto dilecto, suisque Successoribus, Ecclesiaeque, & patriae Leodiensi, ac universis & singulis illius subditis à. q. Divae memoriae Avo & Antecessore Nostro MAXIMILIANO ad perpetuam rei memoriam concessa, ut non possint dicti subditi in quacumque causa in prima instantia extra dictam patriam evocari, aut ad aliud Tribunal, praeterquam Ordinarium & sui domicilii trahi, & seu in corpore, rebus, vel bonis arrestari, repressaliaeque & impignorationes contra ipsos concedi; utque nullae appellationes à quibusvis sententiis Judicium, seu

Justiti-

Justitiarum majorum vel inferiorum, censualium, feudali-
um, seu allodialium, aut aliarum quarumcumque dictæ pa-
triæ ad Nos, aut Successores Nostros Romanorum Reges &
Imperatores, eorumve Consistorium seu Cameram Impe-
rialem, aut alios Commissarios datos vel dandos interponi,
devolvi, seu prosequi, aut per viam supplicationis, vel quere-
læ, seu aliàs quomodolibet introduci, nisi primum & grada-
tim tales appellationes ad Consilium Episcopi pro tempore
existentis fuerint devolutæ, introductæ, ac definitæ & decisæ:
à quo Consilio non liceat ulterius appellare, nisi in certis ca-
sibus & actionibus taxam determinatam excedentibus, ac
mediantibus certis solemnitatibus in dictis privilegiis latius
expressis, quæ in originalibus suis formis ad plenum vidi-
mus, palpavimus, atque certam & indubitam illorum sci-
entiam habemus, aliaque omnia & singula privilegia, indul-
ta, gratias, Franchisias, libertates, donationes, confirmationes,
approbationes, concessiones, sententias, diffinitiones, statuta,
mores, usus, & consuetudines legitimè & rationabiliter insti-
tutas, & instituta, nec non quascumque possessiones, domi-
nia & bona, jura, jurisdictiones, merique & mixti Imperii, ac
publicæ potestatis functiones, quorum omnium tenores,
nomina & cognomina, perinde ac si de verbo ad verbum
præsentibus inserta forent, ac pro insertis & specialiter ex-
pressis habemus, & haberi volumus à Divis retrò Imperato-
ribus, & Romanorum Regibus Prædecessoribus Nostris,
seu aliorum Regum & Principum largitione, seu fidelium
quorumcumque oblatione, aut munificentia, Episcopis, Ec-
clesiæ, Civitati, Oppidisque & aliis locis dictæ patriæ Leo-

diensis, illorumve subditis & incolis conjunctim & divisim, generaliter vel specialiter usque ad hæc tempora quomodolibet concessa seu indulta, & quæ aliàs in præsentiarum justè obtinetis, seu vos, vel Successores vestri legitimè obtinebunt; & specialiter privilegia alternativæ collationis beneficiorum quorumlibet in Ordinariis, etiam minorum & taxam duarum marcharum argenti puri non excedentium in Apostolicis mensibus vacantium, à Sanctissimis quondam EUGENIO, PIO, SIXTO, & aliis Romanis Pontificibus præfatæ Ledienfi Ecclesiæ rationabiliter concessa, & confirmata, mandatumque pœnale pro prædictorum privilegiorum, ac Germaniæ Nationis pactorum mantenentia ac conservacione, à dicto quondam Avo Antecessore Nostro emanatum, ratas & gratas, rataque & grata habentes, firmaque & illibata permanere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, & auctoritate Nostra Romana Cæsarea, ac de ejus plenitudine potestatis, aliasque omnibus modis & viis, quibus efficacius possumus, confirmavimus, laudavimus, approbavimus, & renovavimus, ac de novo quatenus opus est, concessimus, dedimus, indulgimus, restituvimus, & reintegravimus, prout etiam tenore præsentium confirmamus, laudamus, approbamus, renovamus, atque de novo concedimus, damus, indulgemus, restituvimus & reintegramus, nec non omnibus & singulis in eisdem privilegiis, & eorundem tenoribus concessis, perpetuam Imperialis roboris firmitatem adjicimus, motu, scientia, auctoritate & potestate quibus supra, omnem defectum tam juris, quàm facti, si forsan intervenisset, supplentes, præfatamque Ecclesiam, & illius membra, atque supposita in

dictis

dictis EUGENII, PII & SIXTI, quàm aliorum Romanorum Pontificum privilegiis comprehensa, eorundem beneficio perpetuò gaudere, inque eorundem possessione & usu illæsa conservari & manuteneri. Et eorum vigore in mensibus Ordinariis, seu Apostolicis provisos, pro legitimis possessoribus recognosci, eisque de fructibus & proventibus universis beneficiorum hujusmodi responderi, provisionibus, gratiis, reservationibus, nominationibus, & nominandi facultatibus quibuscumque Collegiis, Universitatibus, aut personis ad Nostri ipsius instantiam quomodolibet factis aut concessis, etiam per placitum Nostrum approbatis, & receptis, aliisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque, prout illas in præjudicium Ecclesiæ & privilegiorum antedictorum nullatenus obstare; quin imò pœnis in prætaçto Antecessoris Nostri mandato in contraeuntes quoslibet comminatis & fulminatis locum esse, illasque executioni debitæ juxta ejusdem tenorem ac continentiam, & aliàs cum omni rigore demandari volumus, & declaramus.

II. Et ulteriùs cupientes dicto Episcopo, Ecclesiæ, & Pa- *Et ampliat.*
triæ Leodiensi, ob constantem illorum in Nos & Sacrum Imperium devotionem, ac bene merita, gratiam facere uberiorem, taxam sexingentorum florenorum aureorum in bonis realibus & immobilibus, & trecentorum florenorum consimilium in personalibus & mobilibus, in prætaçto Antecessoris Nostri privilegio præfinitam, præsentì Nostra in perpetuum duratura Constitutione duplicamus, & ad mille ducentos & sexingentos florenos auri respectivè reducimus & ampliamus.

Modus statuitur in appellacionibus.

III. Itaque non liceat de cætero à sententiis præfati Consilii summam, sive taxam mille ducentorum florenorum auri in bonis realibus & immobilibus, aut sexingentorum in personalibus & mobilibus actionibus non excedentibus appellare, vel supplicare, aut aliàs illis quomodolibet contravenire; cæteris in dictis privilegiis contentis clausulis, decretis, atque capitulis, in suo robore permanentibus: volentes & præfenti Nostro Edicto Cæsareo decernentes, citationes, evocationes, arrestationes, repressalias, aut impignorationes quacumque auctoritate etiam Cæsarea Nostrea, aut Antecessorum Nostrorum, seu Successorum, etiam vigore quarumcumque rescriptionum, seu commissionum generalium vel specialium, contra subditos & incolas antedictos quomodolibet factas vel in posterum faciendas, appellationesque, provocationes, recursus, supplicationes, rescripta & commissiones, processusque, inhibitiones, citationes, & acta ubilibet, etiam coram Imperiali consistorio, aut alio quolibet Superiore in præjudicium præactorum privilegiorum & indultorum, & à tempore datæ eorundem quomodolibet factas, interpositas, concessas, emanatas & introductas, & in posterum faciendas, interponendas, concedendas, cum omnibus & singulis suis exinde subsequutis & subsequuturis, nulla, cassa & irrita fore, prout tenore præsentium auctoritate Nostrea Cæsarea ex nunc, prout ex tunc, & è contra ad Nos advocamus, & omnino annullamus, cassamus, irritamus, ac prorsus abolemus & extinguimus, dictumque Consilium, seu illius membra, aliosque subditos & incolas antedictos ad præmissa, & eorum alicui parendum, sive obtemperandum
nulla.

nullatenus teneri, sed illis impunè contravenire, & dictorum privilegiorum beneficio gaudere, illaque & sententias, ac decreta eorundem vigore lata vel ferenda, omnibus modis, viis & formis melioribus, ad instar Consistorii Nostri Imperialis, seu aliàs quomodolibet executioni debitæ demandari posse, ac debere declaramus, non obstantibus, quæ dictus Prædecessor Noster in præactis privilegiorum rescriptis voluit non obstare: aut si aliquæ Justitiæ patriæ prædictæ ad aliud capitale iudicium extra dictam patriam provocare consueverunt, aliisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

IV. Nulli ergo omnino hominum ubilibet sub sacro Romano Imperio, aut Nostra ditione, seu districtu constitutorum, cuiuscumque status, gradus, vel conditionis extiterint, liceat hanc paginam Nostræ confirmationis, innovationis, concessionis, ampliacionis, decreti, declarationis, mandati, voluntatis, ac gratiæ infringere, aut ei quomodolibet contravenire. Si quis autem id attentare præsumpserit, præter & ultra nullitatem actus, pœnasque in dictis privilegiis & mandato contentas, Nostram & Imperii sacri indignationem gravissimam, ac pœnam quinquaginta marcharum auri puri, usibus in dictis privilegiis destinatis, & extra casus eorundem privilegiorum, ærario Nostro applicandam, toties quoties ipso facto incurrat. Mandantes omnibus & singulis Principibus, Ballivis, Ammannis, & locorum officiatis ubilibet constitutis, Nobis & Sacro Imperio subjectis, quatenus præactas pœnas ad usum destinatum, & à contraventoribus irremissibiliter exigant, exequantur, tam per apprehensionem

*Decretum
penale.*

& ar=

& arrestationem corporum, ac bonorum eorundem, quàm aliis modis & viis opportunis quibuscumque, nec priùs à dicta apprehensione seu arresto manum levent, donec contraventores hujusmodi præfatam pœnam, sicut præmittitur, applicandam ad ærarium dicti Consilii, & in casu contraventionis supradicti mandati, Nobis aut fisco Nostro integraliter persolverint, & attentata quælibet in præjudicium præactorum indultorum & mandati revocaverint, dictarumque apprehensionum seu attentatorum absolutionem, & relaxationem ab eodem Consilio, seu Nobis obtinuerint, cui etiam Consilio liceat contra communitates loci, seu domicili hujusmodi contraventorum, quatenus modo præmissis, seu alio quovis modo constringi nequeant, & Dominus temporalis, & Magistratus, seu is qui jurisdictioni illius loci præest, desuper ab eodem Consilio & illius auctoritate requisitus in executione dictæ pœnæ negligens, aut remissus extiterit, repressalias concedere & concedi mandare, ac fiscum & exactorem prædictæ pœnæ tam Nostro, quam Episcopi pro tempore nominibus deputare, & ordinare, eumque toties quoties revocare & alium in ejus locum surrogare harum testimonio literarum sigilli Nostri appensione munitarum. Datum in Oppido Nostro Gandavo, die vigesima septima mensis Julii, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo. Regnorum Nostrorum Romani tertio, aliorum verò omnium sexto. sic signatum de manu Cæsareæ Majestatis sub plica *Carolus* & retrò supra plicam, *Ad Mandatum Cæs. S. Majestatis proprium.*

A. a. Marti, R.

DUBI-

DUBIUM II.

An Concordatis Germaniæ opponi queat exceptio non
acceptationis, aut non usus, præscriptionis, vel
contrariæ consuetudinis ?

§. 1. **N**Ullum hoc tempore apud eos, qui Germaniæ Concordatis *Argumentum vult*
contravenire, & Apostolicas eorum vigore factas provisio- *gare.*
nes excludere præsumunt, vulgarius, aut frequentius est ar-
gumentum, quàm quod eadem Concordata non sint usu re-
cepta, aut contraria consuetudine, ac præscriptione sint abolita: idcirco
operæ pretium existimavi, hæc non nihil fufius deducere.

§. 2. *Respondeo itaque* Concordata Germaniæ, uti *precedenti dubio de*
monstravi, si eorum ab initio initorum solemnitates, & rationes expendam *Contra*
recepta fuisse, & esse, & proinde servari debere; ad eò ut contra eadem fru- *concordata*
stra excipiat per non usum, seu non acceptationem, uti *preceden. dub.* *Germania*
ostentum est; nam cum Concordata sortiantur vim pacti & contractus, sint, *excipi non*
que quædam lex lata communi concordia Papæ & Imperatoris, aliorum *potest de*
que Principum Ecclesiasticorum & sæcularium Nationis Germanicæ, *non usu,*
vel non acc-
ceptatione.
l. pes
nult. C. de donat. inter vir. & uxor. Paulus Paris. consil. 21. num. 56. vol. 1. Re-
buff ad Concord. Gallia in rubric. de collation. in princip. præfat. Gonzalez ad
reg. 8. gloss. 25. num. 2. & gloss. 26. num. 5. Cherubin. in compend. Bullarii tom.
2. ad Constitut. Gregorii XIII. 41. Schol. 1. Gail. lib. 2. observat. 127. num. 8.
Idque pro pace, unione & tranquillitate inter Ecclesiam Romanam &
Principes tam Ecclesiasticos, quàm sæculares dictæ Nationis Germanicæ
perpetuò solidandis, Gonzalez gloss. 25. num. 10. ab omnibus omnino ser-
vanda sunt, Branden super Concord. German. quest. 2. 3. 4. & 5. Gonzalez ad
reg. 8. gloss. 28. num. 11. Chokier ad eand. reg. 8. gloss. 11. num. 12. Rota apud
Crescen. decis. 2. de privileg. Mohedan decis. 23. num. 4. de præben. Puteum
decis. 45. num. 1. 2. & 3. lib. 1. & in recent. part. 2. decis. 580. num. 1. præsertim
dum sunt tam favorabilia, rem beneficiariam proximè ad jus commune re-
ducentia, Gonzalez cit. gloss. 25. num. 9. Chokier ad reg. 3. gloss. 11. num. 11. &
potiùs sint quædam privilegia & indulta, quàm pacta, uti *dub. sequenti* di-
cemus. Ideoque semper Concordatorum observantia præsumitur, &
contrarium alleganti incumbit probatio, *Rebuff. ad Concord. Gallia. §. præ-*
fatique ordinarii. vers. post presentium acceptationem, Gonzalez ad regu-

lam 8 gloss. 27. num. 53. Cherubin. supra Schol. 2. cum alioquin si fidem non servent facientes Concordata cum Sede Apostolica, non sit illis fides seruanda; nam Concordata sunt individua & correspectiva, c. pervenit 3. de jurejur. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 24.

Concordata non possunt praescriptione, vel contraria consuetudine elidi.

§. 3. Unde consequens est, quod Concordatis Germaniæ, nec præscriptio, aut contraria consuetudine, vel non usu quidquam detrahi possit, aut derogari; quia in primis, ut non minùs doctè, quàm eleganter discurret *Leoninus consil. 50. post Branden ad Concord. quest. 2.* præscriptio non procedit, ubi deest bona fides, *Rota decis. 197. num. 7 & decis. 221. num. 7. part. 1. recent.* uti in casu præsentis, ex adjecto in ipso Concordatorum textu Decreto irritante: *Et insuper quoque irritum & inane si secus his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulhi ergo omnino hominum, &c.* Sed de hoc latius infra §. 9. Tum quia ob universalem usum & observantiam Concordatorum, in qua constat Universitatem Germanicæ Nationis existere, particularis præscriptionis effectus locum non habet; nam in his, quæ sub universitate ejusdem juris continentur, per possessionem unius, possessionem alterius retinemus *l. 1. §. veteres. ff. de adquir. possess.* Et cum totum includat quamlibet partem suam, usus universalis Concordatorum impedit particularem præscriptionem, ex vi inseparabilis connexitatis, seu identitatis, quam habent inter se partes & totum; in individuis enim & connexis, quod uni competit, ad alios extenditur, *l. unica. C. si in communi eademque causa.* Quin, prout subjungit idem *Leoninus loc. cit.* cessat omnis dubitatio, si attendamus Concordata Germaniæ juris publici causam continere, ac cum universitate Nationis Germanicæ pro publica pace & unione esse inita, conclusa, acceptata & approbata, atque efficax jus ex illis universitati Imperii acquisitum esse: indubitata autem Regula est, jus publicæ utilitatis, subditorum vel privatorum pactis nec mutari, nec tolli posse: ita nec præscriptione, vel consuetudine; adeò quod particulares, nec expressè consentiendo in derogationem Concordatorum, nec tacitè per non usum sese à nexu & vinculo Concordatorum exuere possint; sicuti nec Clerici expressè vel tacitè fori privilegium à se abdicare possunt, quoniam hoc universitatis Clericorum commune est. Ita *Leoninus supra.*

Nec potest dari de non usu contra Pontificis reservationes, & concordata.

§. 4. Ad hæc planum est, quod contra Pontificias reservationes tam Regularum Cancellariæ Apostolicæ, præsertim IX. quam Concordatorum Germaniæ, quæ, ut potè pacis & tranquillitatis vincula, arctissimè ligant, nulla admittatur præscriptio aut consuetudo contraria, non vel usus etiam immemorialis *Branden ad Concord. q. 2. 3. 4. & 5. Gonzalez ad reg. 8 in divis. regula sub num. 9. & gloss. 55 num. 21. & seq. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. post num. 8. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 558. &*

678. Chokier ad eand. reg. 8. in princ. num. 19. & gloss. 1. num. 5. sub fin. ac gloss. 8. num. 3. & gloss. 11. num. 12. Rota in recent. part. 1. decis. 58. num. 7. & decis. 88. num. 5. & apud Gregor. XV. decis. 153. sub num. 3. & 4. & in addit. sub num. 7. Tum quia Papa reservando generaliter derogat omnibus juribus, statutis, seu consuetudinibus contrariis, & tollit omnem potestatem conferendi, *Garcias supra num. 558. Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 5. sub fin.*

§. 5. Tum, ex quo Concordata Germaniæ sint indulta, & respectivè ordinationes, seu leges quædam quasi perpetuæ utilitatis causa in alterum latæ, summam Reipublicæ felicitatem continentes, & sine quibus veteres Romani Pontifices existimarunt decus Christianæ Religionis, pacis & tranquillitatis publicæ sustineri & conservari non posse, ut loquitur *Leoninus dicto consil. 50. communi Papæ, Cæsaris, Principumque Germaniæ beneplacito factæ, & Pontificia auctoritate stabilitæ, Paris. Rebuff. Gonzalez & Cherubinus supra §. 2. allegati* constat easdem pariter citra illorum expressum consensum, præsertim Summi Pontificis, per nullam contrariam consuetudinem, etiam longissimi temporis, posse elidi: indubitati siquidem juris est, quod contra Reservationes, Ordinationes, Constitutiones, & Leges Pontificias, atque Indulta Apostolica, dari nequeat de non usu, seu præscriptione, aut contraria consuetudine, sine certa & positiva scientia Papæ, & illius expresso consensu, & animo ad inducendam consuetudinem, *gloss. in §. leges abrogata. dist. 4. Archid. in c. cum de beneficio §. num. 2. circa med. vers. nam & ibi notat. de præben. in 6. ubi optime dicit hunc casum esse expressum in c. consequens. ubi sic ait Pontifex, Consequens est, ut quod ab hujus Sedis Rectoribus plena auctoritate sancitur, nullius consuetudinis præpediente occasione, proprias tantum sequendo voluntates, removeatur: sed firmiter atque incusse teneatur. & in c. nolite 11. dist. c. facta. 9. quest. 3. c. illud acc. ridiculum 12. dist. Joan. Andreas in dicto c. cum de beneficio. post princip. de præben. in 6. Geminianus ibid. num. 6. & Francus num. 3. 4. & S. Antoninus in summa part. 1. tit. 16. cap. unico §. 2. ante fin. vers. dicit autem Joannes. Driedo lib. 1. de libertate Ecclesiæ. cap. 11. sub fin. Joan. de Salas de legibus quest. 97. tract. 14. disput. 19. sect. 6. num. 62. in fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 558. Chokier in comment. ad reg. 43. alias 44. num. 42. & 69. Diana resolut. moral. part. 6. tract. 5. resolut. 13. & part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 2. & seq. Joannes Maria Novarius in Lucerna regularium verb. electio. num. 34. Idque crebrioribus decisionibus firmavit Rota Romana apud Caputaquen. decis. 204. num. 2. part. 3. & tum in recent. part. 1. decis. 197. num. 3. & 4. decis. 213. num. 1. & 2. decis. 221. num. 4. 5. 6. & 7. item decis. 246. num. 1. quæ habentur etiam apud Cavalerium decis. 77. 85. 91. & III. tum in una Treviren. Abbatia S. Maximini, die 24. Januarii 1625. coram bon. mem. Decano Coccino, num. 4. & seq. relata à nobis supra tit. 1.*

Quod præbatur ultoribus.

sub 1. post §. 5. eaque etiam refertur apud Tambur n. tom. 3. de jure abbat. ubi est decis. 23. & apud Massobrium in praxi habendi concurs. ad parochial. prejud. 8. num. 75. Idque etiam confirmatum fuit in una Majoricen. Indultorum. 11. Aprilis 1639. coram R. P. D. Merlino & in eadem. 16. Novembris 1640. coram R. P. D. Pentingero. quæ duæ decisiones referuntur à Diana sub finem. part. 6. resolut. moral. nec non in Messanensis Decanatus coram Reverendissimo Domino Dunozet Decano. 27. Maji 1641. ut refert Diana part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 3.

*Assignatus
ratio.*

§. 6. Ratio autem est, ut verbis Rote utar, quia Principes seculares auctoritatem habent à populo & homine, & ideo eorum leges eatenus obligant, quatenus moribus utentium, qui auctoritatem contulerunt, approbentur, ut egregie explicat *D. Thom. 1. 2. quest. 97 art. 3. ad 3.* Papa verò supremam suam in Ecclesia universali potestatem non à populo per electionem, sed immediatè à Christo accipit, ex vi primæ institutionis ac promissionis S. Petro factæ *Matth. 16 v. 18. & 19. Joan. 21. v. 1. 26. & 17. rex. inc. novit. 13. § cum enim, de judic. c. significasti. 4. de elect. c. ubi periculum. 3. §. ceterum. eod. tit. in 6. §. c. ad Apostolicæ. 2. §. Nos itaque de sent. & re judic. eod. 6. Abb. in c. 1. num. 1. & 6. de translat. Episc.* absque ulla dependentia à consensu subditorum, *Layman Theol. moral. lib. 1. tract. 4. cap. 3. num. 1. & 2.* ac proinde ipsius Leges & Constitutiones, ac Regulæ reservatorie pro firmitate sua non indigent approbatione & consensu inferiorum, seu quod alii usu recipiende illas admittant, sed mox, ut à Papa promulgatæ sunt, & innotuerint, etiam si in singulis provinciis non sint publicatæ, vim obtinent & auctoritatem, & habentur pro effectivatis, & usu receptis, atque obligant inferiores ad illarum acceptationem & observantiam; *Suarez de legibus lib. 4. cap. 15. num. 7. & seq. Pesantius in 1. 2. D. Thomæ quest. 108 art. 4. disp. 5. Chokier in comment. in procem. regul. cancell. num. 20. Barbosa de off. & potest. Episcop. part. 3. alleg. 57. num. 62. Diana cit. part. 6. tract. 6. resolut. 39. & part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 1.* nec possunt ab inferioribus abrogari per non usum, etiam mille annorum spatio, *ut ex communi docet Jafon. in l. quibus 33. num. 33. ff. de legib. Rota in praxitatis decisionibus.* aut ullam contrariam consuetudinem, vel temporis præscriptionem, absque certa & positiva scientia, atque expresso consensu Summi Pontificis, uti loquitur *Rota in supracitatis Decisionibus.*

*Nec sufficit
tacitus Pa-
pa. consen-
sus.*

§. 7. Neque enim sufficit tacitus consensus, quia Summus Pontifex interdum tacitè dissimulat, & ex quasi dissimulatione sive conniventia permittit aliquid, quod in se iniquum est, non tamen propterea in illud positivè consentit nec permittit illud fieri absque peccato, sed ob vitandum majus malum, *c. cum jam dudum. 18. de praben.* ubi ait Pontifex, pluralitatem beneficiorum se dissimulare, non autem approbare, vel dispensare, &

ibidem

ibidem textus inquit, multa per patientiam tolerantur, quæ deducta in iudicio, exigente iustitia, toleranda non essent. Et exemplum est in lupanariis, & usuris in foro externo impunè permittis, ad vitandum majus malum cum ex duobus malis necessariò impendentibus, melius est, id quod minus est, eligere, c. duo mala & ibi gloss. dist. 13. Unde Rota inter legem Canonicam & Civilem eam statuit differentiam, quod hæc tacito Principis consensu, non autem illa per contrariam consuetudinem possit abrogari, ex ratione supraposita.

§. 8. Tantum autem abest, quod Pontifices Maximi, & Imperatores Augustissimi consuetudines Concordatis Germaniæ contrarias, seu collationes beneficiorum contra eorum formam factas approbarint, aut in illas consenserint, quin potiùs ab initio, & postea etiam successivis vicibus, ubi de his notitiam habuere, diversis Constitutionibus, Edictis & Diplomati- bus eas omnino improbarint, & contra ventores ad debitam eorundem observantiam, & usum pristinum, Decretis etiam pœnibus revocarint, ut patuit supra hoc tit. dub. 1. §. 4. & seq. Unde etiam per novissimas Capitulationes electionis Regiæ recol. mem. *Ferdinando IV.* in Regem Romanorùm electo, anno 1653. propositas, idem *Ferdinandus* sese expressè obstrinxit, quod dicta Concordata inter Summum Pontificem, & Nationem Germanicam inita manuteneret, & perpetuò atque inviolatè observari curaret, uti videre est art. 16. prædictarum Capitulationum sub finem historiæ *D. Thuldeni* relatarum.

§. 9. Insuper hac spectat clausula *Decreti irritantis* iisdem Concordatis Nationis Germanicæ, & reservatoriæ Regulæ IX. formalibus verbis inserta, cujus tanta est potestas & efficacia in annullando quidquid fit in contrarium, ut enervet omnino vim quorumcumque actuum contrariorum subsequentiũ, & inobservantiæ eorundem Concordatorum; & penetrabilius est omni gladio ancipiti, *Rota apud Manticam decis. 76. num. 4.* & impedit introductionem cujuscumque consuetudinis contrariæ, *Hoiedæ de benef. incompatib. part. 1. cap. 10. num. 5. & seq.* imò instar fulguris, ut ait *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 67. num. 14.* quidquid invenit in oppositum, destruit, ut nec juris effectum, aut fomentum habeat; adeòque in beneficialibus causis ipso jure inficit nedum titulum, sed & possessionem provisi, ut ne quidem colorem tubuat in iudicio possessorio summariissimo manutentionis; sed etiam afficiat ignorantes, c. tibi qui. 12. §. quin imò. & ibi gloss. de rescript. c. si eo tempore. 45. de elect. c. dudum. 14. de praben. & c. 1. §. adjiciebas rur. de concess. praben. in 6. *Felin. in c. cum accessissent. num. 30. vers. quartò limita. de Constit. Rebuff. ad Concord. Gallia. tit. de firma & irrevocabili Concordatorum stabilitate. Branden ad Concord. German. quest. 2. num. 5. & 7. & quest. 4. num. 22. Flamin Paris. de resignat. benef. lib. 5. quest. 6.*

Nusquam autem Pontifices, aut Casares expressè consenserunt in contrarium Concordatis istis sumo

Quin & contrarium usum rollis clausula Decreti irritantis

num. 220. & lib. 6. quæst. 5. num. 57. & lib. 11. quæst. 7. num. 25. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 67. per tot. Francis. Leo in thesau. fori Ecclesiast. part. 3. cap. 1. num. 33. & 34. Wames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 221. num. 4. consil. 223. num. 8. consil. 247. num. 21. consil. 249. num. 6. & 17. consil. 252. num. 3. 5. & 10. consil. 255. num. 20. & consil. 256. num. 14. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 9. num. 407. & seq. Chokier ad reg. 1. cancell. num. 14. & seq. & ad reg. 8. gloss. II. num. 7. 8. & seq. & ad preces primar. §. 2. sect. 5. lit. M. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 138. Diana resolut. moral. part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 7. Rota decis. 3. alias 294. de privileg. in antiq. & decis. 3. alias 16. num. 1. de restit. spoliat. in nov. & decis. 21. num. 5. & decis. 149. num. 2. part. 1. diversor. & apud Cassador. decis. 1. num. 7. de restit. spoliat. & decis. 11. & 12. num. 5. ad regulas Cancell. & apud Manticom decis. 76. num. 5. & apud Gregor. XV. decis. 153. num. 4. & 5. atque in recent. decis. 41. num. 9. decis. 613. num. 7. part. 1. & part. 2. decis. 142. num. 4. ubi dicitur Decretum irritans habere oculos retrò, ut operetur nullitatem ab initio. Item decis. 710. num. 6. & decis. 740. num. 1. ead. part. 2. recent. & apud Coccin. inter impress. decis. 51. num. 2. & seq. ac latè in adductis decisionibus supra hoc tit. & dub. 9. §.

Inscitque
omnem pos-
sessionem.

§. 10. Adeò ut ex hac clausula Decreti irritantis, contra formam Concordatorum per qualemcumque Ordinarium provisus, in possessionem inductus, si spoliatur, non possit obtinere in interdicto recuperandæ possessionis, quia exceptio reservationis Papalis firmata Decreto irritante, ab initio inficit proprietatem, & possessionem, tollitque omnem quasi possessionem conferendis: ita ut ne coloratum quidem titulum pro sustinenda possessione in contrarium acquiri patiatur. *Rota & DD. supracitati.*

Et sic per
nullam con-
ventionem, præ-
scriptionem
aut non u-
sum Con-
cordatis deo-
rogatur.

§. 11. Pro certo ergo tenendum est, per contraventionem, aut præscriptionem, vel non usum, etiam longissimi temporis, Concordatis minime derogari, ex Decisionibus Rotalibus, & Doctorum auctoritatibus supra adductis. Nam quando de Superioris intentione constat, tunc inferioris contraventioni nihil operatur, c. dilecto 25. de præben. & ibi gloss. in verb. huiusmodi clausula. Gail observat. 60. num. 12. lib. 2. Rota supra in una Majoris cen. Indultorum. die 16. Novembris 1640. coram R. P. D. Pentingero. præsertim dum derogat cuicumque consuetudini seu tolerantia contrariæ, sicut in sequenti Constitutione Clementis Papæ VII. lex enim Canonica reprobans contrariam consuetudinem, non tollitur non receptione, sed debet recipi & servari, Garcias de benef. part. 3. cap. 2. num. 558. & part. II. cap. 5. num. 115. Et meritò, quippe si ea foret vis contraventionis, non receptionis, aut non usus, profectò nullus Canon, Lex, aut Constitutio Apostolica observaretur; siquidem facile est in qualibet Civitate, nedum provincia contra quascumque Ecclesiasticas leges invenire actus contrarios.

rios

rios, *Branden ad Concord. quest. 4. num. 33. sunt enim*, juxta Apostolum Paulum, *multi etiam inobedientes*. Hinc & ab integritate Germanica alienum censet *Branden quest. 4. num. 42.* Concordatis suis tanta solemnitate stipulatis, opponere non usum.

§. 12. Huc præterea accedit Constitutio *Clementis* Papæ VII. qua motu proprio & de Apostolicæ potestatis plenitudine declaravit quascumque collationes contra formam Concordatorum factas, & in posterum faciendas, irritas & inanes, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidentibus tribuisse, aut in futurum tribuere, sed illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus habendos & censendos, ac fructus per eos perceptos & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, &c. cujus Constitutionis tenor sequitur.

CLEMENS PAPA VII.

AD futuram rei memoriam. Admonet Nos incumbentis Nobis Pastoralis officii cura, ut non solum Nobis, sed etiam cunctorum Christi fidelium, & præsertim Ecclesiasticarum personarum profectibus diligenter intenti, illorum occurramus dispendiis, & quæ in cujusque ipsorum præjudicium sive noxam, quavis etiam auctoritate prodiisse comperimus, salubriter reformemus.

NUM. I. Sanè dudum ad Nostram pervenit notitiam, qualiter nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, ac Ecclesiarum Prælati, nonnulli etiam Principes, & Domini temporales inclytæ Nationis Germanicæ, post miserabilem Urbis direptionem, collationes & dispositiones beneficiorum Ecclesiasticorum, Nobis & Sedi Apostolicæ, etiam virtute Concordatorum inter Sedem & Nationem præfatas reservatorum, temerè usurpare præsumperunt, ac collationes & dispositiones Nostras, & dictæ Sedis de illis factas admittere

con-

*Ad Titum
c. I. v. 10.*

Exordium.

*Clementis
Papa 7.
Constit. 4ta
Bullarii
tom. I.*

*Prælati &
Principes
usurpabant
dispositio-
nes beneficiorum
contra formam
Concordatorum.*

contempserunt, nedum in Nostrum & ipsius Sedis vilipendium, sed etiam jurium Nostrorum, & ejusdem Sedis, ac illorum, quibus de ipsis beneficiis providimus, aut in quorum favorem aliàs disposuimus, seu provideri & disponi mandavimus, grave præjudicium. Et quamvis contra præsumptores & contemptores hujusmodi, in Bulla quæ quotannis in die Cœnæ Domini de more lecta fuit, declaraverimus, & protestati fuerimus, quod in præmissis, & aliis quibuscumque juribus dictæ Sedi, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ undecumque, & quomodocumque quaesitis, seu quaerendis, per quoscumque actus contrarios, aut quomodolibet præjudicantes, tacitos vel expressos, à Nobis, vel ab eadem Sede quomodolibet factos, vel faciendos, aut quemcumque temporis fluxum, vel patientiam, vel tolerantiam Nostram, Nobis aut eidem Sedi nullatenus præjudicari debere, aut quomodolibet posse; tamen, sicut non sine animi Nostrum maiore intelleximus nonnulli ex Archiepiscopis, Episcopis, Prælati, Principibus, & Dominis prædictis, adhuc à præmissis desistere non curarunt, nec de præsentibus curant: quin imò, quod deterius est, ne provisiones Apostolicæ admittantur, per sua mandata etiam pœnalia prohibere non verentur, in animarum suarum grave periculum, & aliorum Prælatorum, ac Principum Catholicorum dictæ Nationis perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum.

*Ideo hic
Pontifex
collationes
beneficio-
rum factas
contra for-
mam dicte-*

II. Nos igitur, qui à dictis CONCORDATIS, quæ olim à Romanæ Ecclesiæ, & dictæ Nationis hominibus, pro ipsius Ecclesiæ unione, ac pace, & tranquillitate inter Ecclesiam & Nationem prædictas perpetuò solidandis & conservandis
laudata

laudata, conclusa, & acceptata fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicti præsumptores & contemptores, aut per eos in dictis beneficiis intrusi, ex huiusmodi temeraria præsumptione gloriari valeant, neve ipsi intrusi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis, quibus de beneficiis prædictis per Nos aut dictam Sedem, seu ejus auctoritate provisum extitit, & in futurum providebitur, per alicujus temporis fluxum, seu aliquam patientiam, vel tolerantiam præjudicium fiat, aut factum censeatur, ex Pastoralis officii debito providere volentes, ac CONCORDATIS prædictis firmiter inhærentes, Motu proprio, & ex Nostra maturatione deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolica, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium declaramus prætenfas collationes & alias dispositiones de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, Nobis & dictæ Sedi, ut præfertur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & sæculares Principes, & Dominos quoscumque dictæ Nationis, seu ad eorum præsentationem, vel nominationem, etiam per Ordinarios ipsorum beneficiorum collatores, à tempore dictæ direptionis, citra & contra tenorem & formam dictorum CONCORDATORUM quomodolibet factas, & in posterum faciendas, personis quibus, aut in quarum favorem factæ sunt, aut in posterum fient, nisi sint per Nos, aut Nostra, vel dictæ Sedis auctoritate approbatæ, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi & censi, ac fructus per eos ex beneficiis huiusmodi

rum Concordatorum irritas & provisiones uti malæ fidei possessoribus ad fructuum restitutionem teneri decernit.

perceptos & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum interest, seu etiam fisci Nostri instantiam, omnibus viis juris, & remediis compelli posse & debere, & eos nullo unquam tempore beneficio *Regularum de annali, & triennali pacifico possessore* gaudere potuisse, aut posse.

*Provisio
autem à Sedē
de Apostoli-
ca juxta te-
norem Cono-
cordato-
rum jura
quacumq;
reservat,
etiam agen-
di quando-
cumque
contra in-
trusos.*

III. Illis verò, quibus eadem beneficia per Nos, aut auctoritate Nostra, vel dictæ Sedis, tenore, & forma **CONCORDATORUM** hujusmodi servatis, collata seu commendata sunt, aut in futurum conferentur, vel commendabuntur, nec non Ecclesiis & locis Ecclesiasticis, ac Collegiis, quibus perpetuò, vel ad tempus eadem auctoritate unita sunt, aut in posterum unientur, ac omnibus illis, qui in executione literarum Apostolicarum eis concessarum per constitutiones, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, Principum, vel Dominorum prædictorum, hætenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in posterum impediuntur, dictas Regulas, & quemcumque temporis fluxum, seu patientiam, vel tolerantiam minimè obstare debere, quò minus contra dictos intrusos, & intrudendos quocumque tempore judicialiter experiri valeant.

*Decretum
irritans.*

IV. Decernentes, si per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores sententiari, interpretari, & judicari debere, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter sententiandi, interpretandi, & judicandi facultate & potestate: ac irritum & inane, si secus super

super his, ab eis vel quibusvis aliis quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, aut in posterum contigerit attentari.

V. Non obstantibus Regulis & aliis præmissis, aliisque Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus præsentem in Cancellaria Apostolica more solito publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi.

Clausula derogatoria.

VI. Præterea, quia difficile foret præsentem literas ad singula loca, in quibus de eis forsitan fides facienda foret, deferri, eadem Apostolica auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis, manu alicujus Notarii publici inde rogati subscriptis, & sigillo alicujus personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus in judicio & extra, & aliàs ubilibet fides indubitata adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Transumptorum fides.

VII. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo quarto, Kal. Julii, Pontificatus Nostri anno undecimo.

Sanctio poenalis.

Blofus.

Vnde pro-
visi contra
formam
Concorda-
torum car-
rent omni
titulo &
possessione.

Nec tuti
sunt benefi-
cio regula
de annali,
vel trien-
nali posses-
sore.

Ioan. 10. v.
7.

Sed etiam
sic confe-
rentes gra-
vissime pecc-
ant.

Greg. Papa
13. Constit.
41. Bullarii
rom. 2. rela-
ta supra tit.
1. dub. 11.
post. §. 1.

Nec illos excu-
sat ulla
contraria
possessio.

§. 13. Ex qua collige primo huiusmodi provisos per Ordinarios contra formam Concordatorum Germaniæ, omni titulo carere & possessione, nec eorum possessionem veræ possessionis, sed potius iniquæ usurpationis & veræ intrusionis nomen mereri. *Felin. in c. nostra, in fin. de rescript. Sismonetta de reservat. quest. 48. Branden ad Concord. German. quest. 2. num. 11. & seq. ac quest. 5. num. 9. & seq. Chokier ad reg. cancell. reg. 1. num. 15. ex prædicta Clementis Papæ VII. Constitutione.*

§. 14. Secundò, nec tutos esse beneficio Regulæ de *Annali & Trienniali* possessore, ex disertis verbis dictæ Constitutionis; sed cum ipso iure privati sine beneficio, non possunt illud citra peccatum mortale retinere, verùm tenentur in foro conscientiæ & animæ iudicio statim dimittere, etiam ante omnem iudicis sententiam, *Abb. in c. extirpanda. §. verò. num. 24. de præben. Hoieda de incompatib. benef. part. 1. cap. 13. num. 61. Tiraguell in l. si iur. quam. num. 291. & 292. C. de revoc. donat. Branden ad Concord. quest. 5. num. 10. Covar. com. 1. relect. in c. possessor. part. 2. §. 10. num. 10. de reg. jur. in 6. Flamin Paris. de resignat. benef. lib. 3. quest. 1. num. 58 & lib. 7. quest. 1. num. 110. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 8. & ad reg. 33. aliàs 35. num. 89. Layman Theol. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 15. num. 2. 3. & 4. & fructus perceptos restituere, juxta eandem Clementis Papæ Constitutionem; adeòque frustra dubitamus, habentes verba expressa Principis *l. ancilla. 12. C. de furtis.**

§. 15. Tertiò, Collatores, & eos, qui huiusmodi provisos non intrantes per ostium, sed aliunde ascendentes, ad possessionem admittunt, præter gravissimum peccatum, quo animam suam illaqueant, mittendo falcem in messem alienam, & jura Pontificia violando, qui est actus iniustitiæ, ex genere suo peccatum mortale, *D. Thom. 2. 2. quest. 59. art. 4. & quest. 70. art. 4. Branden quest. 5. num. 15. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia. ad secundum. teneri ad restitutionem damni & interesse, quod provisos Apostolicus patiat. Vide Robuff. in praxi benef. de pænis collat. indign. Garciam de benef. part. 7. cap. 10. num. 51 & seq. Nec non suspensos esse à beneficiis & officiorum collatione, donec veniam petentes, restitutionis gratiam à Sede Apostolica meruerint obtinere, per Constitutionem Gregorij XIII. Pontificis Maximi. *Gonzalez ad reg. 8. §. 7. proæm. num. 247. Quibus subjungit Branden loc. cit. num. 20. & seq. quod Confessarii tales malè provisos, & eorum collatores non possint in Sacramentali Confessione absolvere, nisi prius dimisso beneficio, fructus & damna restituerint.**

§. 16. Nec Collatores excusat contraria possessio, aut consuetudo cuiuscumque etiam temporis; quia diuturnitas temporis non diminuit, sed adauget potius peccatum, *c. fin. 1. quest. 3. & ibi gloss. c. non satis. 8. ibi, nec sub obtentu cuiusquam consuetudinis reatum suum quis tueatur. & c. cum Ecclesia. 9. de Simon. vide supra tit. dub. 2. §. 5.*

§. 17. Col-

§. 17. Collige *quarto*, in praxi, & conscientia tutius videri, quod quicumque de beneficiis Sedi Apostolicæ per Concordata Germaniæ refervatis, contra eorundem tenorem per Ordinarios sunt provisus, & ea scienter retinent, nequaquam valeant ad eorum titulum sacro Ordine initiari. Quia cum Concilium Trid. *sess. 21. cap. 2. de reform.* & Pius Papa V. *Constit. 75. Bullarii tom. 2.* expressè decernant, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia & ætate, ad SS. Ordines titulo beneficii promoveatur, nisi priùs legitimè constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere; huiusmodi autem, quibus sic beneficia invalidè collata sunt, cum sint merè intrusi, nec ullum omnino habeant titulum, ne quidem coloratum, sed nec ullam possessionem; cum acceptatio beneficii notoriè nulla, possidendi nullum colorem tribuat, *Chokier in comment. ad reg. 27. aliàs 28. cancell. num. 36. cum aliis ibid. citatis.* Imò nec ullo unquam tempore gaudere queant beneficio Regulæ de annali & triennali possessore, sed ipso iure privati sint, & beneficia sic obtenta teneantur dimittere, etiam ante omnem Iudicis sententiam, & fructus perceptos restituere, uti ex præcedentibus abundè patet, sequitur planè, quod ii ad eiusmodi beneficiorum titulùm nequeant sacris Ordinibus insigniri, citra suspensionem ab executione Ordinis sacri per ipsos suscepti, uti sine titulo Ordinati. *Bonacina tom. 1. de Sacram Ord. disp. 8. quest. 1. punct. 5. sub num. 30. & tom. 3. disp. 3. quest. 1. punct. 8. num. 1. 4. & 12. in fin. contra Garciam de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 148.*

Nec huiusmodi provisus ad eorum beneficiorum titulum possunt ordinari.

§. 18. Nec relevat, si cum eodem *Garcia loc. cit.* dicas, juxta Concilium Tridentinum supra citatum sufficere, ut quis non dicatur Ordinatus sine titulo, quod sine fraude pacificè possideat beneficium, esto, non habeat legitimum titulum. Siquidem hæc possessio, non est vera possessio, cum taliter provisus suum non possideat, sed potius est alieni detentio, intrusio, invasio, & iniqua usurpatio, omni possessionis colore, & juris adminiculo destituta, ut *supra §. 13. & seq.* latè est demonstratum, quæ nec à fraude potest excusari, *Simonetta de reservat. quest. 39 num. 2.* sicut ergo quis non potest titulo alieni beneficii ordinari, teste prædicto *Garcia de benef. part. 2. cap. 5. num. 95.* ita nec eo modo provisus, cum verè alienum occupet. Adhæc, si licet posset quis taliter collati beneficii titulo ad sacros Ordines promoveri, etiam posset huiusmodi beneficium in favorem alterius resignare; cum juxta Concilium Tridentinum *cit. sess. 21. de reform. cap. 2.* liceat liberè resignare beneficia, ad quorum titulum quis fuit ordinatus, facta tamen de eorum mentione, & habito aliunde, unde vivat: atqui taliter provisus id non potest, quamvis diu pacificè possederit, *Flamin. Paris. de resignat. lib. 3. quest. 1. num. 39. 40. 41. 42. 43. & seq.* nam ex quo verè intrusus est, & ab initio jus nullum habuit in sic obtento beneficio, in alium transferre nequit, c.

Respondetur ad argumentum contrarium.

Daybertum 1. *quest.* 7. c. *quod autem* 5. de *jure patron* uti nec permutare, sed statim dimittere tenetur ex dictis *supra* §. 14. Nec longa detentio beneficii justificat titulum aliàs invalidum, c. *dilecto* 25. de *præben. reg.* 18. de *reg. jur. in 6. causam* 7. & c. *accedentes* 11. ibi *Abb. & Felin. de præscript.* Neque ex diuturnitate temporis nascitur titulus in beneficialibus & spiritualibus, *Bald. per tex. in cap. ex parte* 1. de *testibus*. & qui retinent rem furtivam, quanto magis retinent, tanto magis peccant, c. *fines* 14. *quest.* 6. l. *si pro jure* 7. ff. de *condit. fur.* eleganter *Flamin. Paris. loc. cit.* & *lib. 7. quest.* 1. num. 108, 109. & *seq. Branden. ad Concord. German.* *quest.* 5. num. 11, & 12. Igitur nec ad eorundem titulum ordinari potest. Unde suaserim, ut ubi nullus foret à Sede Apostolica provisus, ii, quibus sic nulliter ab Ordinario collatum est beneficium, pro secura dicti beneficii retentione, & conscientiæ exoneratione, indilatè novam à Sede Apostolica provisionem impetrent, *Branden supra quest.* 5. num. 31.

Argumen-
ta à non us
su seu non
receptione,
aut contra-
ria consue-
tudinè con-
tra Consti-
tutiones A-
postolicas,
sunt frivo-
la.

§. 19. Ex his porrò quisquis obediens S. Ecclesiæ Romanæ filius liquidò cognosceret, vulgaria hæc argumenta non usus, contrariæ consuetudinis, seu præscriptionis, aut non receptionis contra leges Canonicas, & Constitutiones Apostolicas, esse potiùs inobedientiæ fulcimenta, quàm filialis erga S. Sedem Apostolicam reverentiæ & observantiæ documenta; quandoquidem Summi Pontifices tot suis sanctionibus, ac Decretis, & ante & nunc, quascumque consuetudines contrarias, non usus, & præscriptiones omnino prohibuerint, sustulerint, & proscripserint, & in dies prohibeant & damnant. De Pontificia autem in hoc potestate nemo verè Catholicus dubitare potest, minùs de voluntate, quæ ex clausulis Decreti irritantis & verbis disertis in Constitutionibus suis expressè adjectis clarissimè elucet. Quia etiam, cum nec ejus leges pendèant ab acceptatione populi, uti optimè docent *Suarez lib. 4. de legibus cap. 16. num. 2. & seq. Diana resol. moral. part. 7. tract. 1. resol. 28. num. 2.* consequens est, quod nec per non receptionem, seu non usum abrogari queant, uti ex præmissis abunde constat, & perpulchrè tradit *Diana resol. moral. part. 6. tract. 5. resol. 13. & part. 7. tract. 1. resol. 28. per tot.* Insuper toties à Sacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaratum fuit, teste *Branden. ad Concord. quest. 4. num. 28.* nec non à summo Sacræ Rotæ Romanæ Tribunali decisum, per nullos actus contrarios, non usum, aut inobservantiam, præscriptionem, consuetudinem, etiam mille annorum, aut immemoriam, derogari Pontificiis Constitutionibus, & legibus Canonicis, citra certam, positivam scientiam, & expressum Summi Pontificis consensum, sicuti *supra hoc tit. & dub. §. 5. & seq.* luculenter est demonstratum: adeò ut his deficientibus, vanum sit ejusmodi exceptiones prætexere, sed verè dici possit, *Scrivens, qui cognovit voluntatem Domini sui, & non preparavit, & non fecit secum.*

secundum voluntatem eius, vapulabit multis. Et inde, ut deplorat *Branden ad Concord. loc. cit. num. 15.* plurimarum Ecclesiarum ruina provenit, dum per ejuscemodi exceptiones, Apostolicis Constitutionibus illudis-
tur.

§. 20. Quæ merito à quibscumque Ordinariis Collatoribus, illis præfer-
tim, qui Pontificia jura per suas attentatas collationes invadere non verentur, contra apertam Concordatorum dispositionem, quæ ipsas nota est, vel esse debet, & consequenter eos latere nequit prædictarum provisionum nullitas & injustitia, forent penitiùs examinanda, & perpendenda, cum scriptam sit, *Obedite Præpositis vestris, & subjacete eis.* Et Christus non aperte doceat, *Reddite quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.* Alioquin, ut seridè inculcat *Branden quæst. 4. num. 35.* non dubitandum sit, quin sub istis prætensionibus legis non receptæ, seu non usus, vel contrariæ consuetudinis, aut præscriptionis contra Indulta Apostolica, leges Canoniceas, Ordinationes & Constitutiones Pontificias, magna eorum, prout & Advocatorum, Procuratorum, Judicum minùs circumspèctè agentium, atque etiam Theologorum in excusandis Confitentium erroribus, contra jus positivum plus æquò propensorum, magna inquit *d. Branden*, cetera volet, & descendat ad eos, ubi sine lege est sempiterna confusio; à qua nos omnes Divina Bonitas præservare dignetur.

§. 21. Insuper advertant dicti Collatores Ordinarii, dum uti nolunt privilegio Concordatorum, vel eadem non observare, usu recepta non esse allegantes, se teneri ad observationem Regulæ IX. Cancellariæ Apostolicæ; siquidem, ubi exeunt Concordata, subintrant reservationes Regularum Cancellariæ: & egressus unius, operatur ingressum alterius, *cum renuntiatur. 32. quæst. l. l. §. illud sciendum. ff. de separat.* & à remotione unius contrarii, sequitur positio alterius, *l. sed si pupillus 11. §. si institoria. ff. de instic. actio. Branden ad Concord. quæst. 4. num. 43. Chokier ad reg. 8. gloss. 20. num. 7. & 8.* & sic non nisi in quatuor mensibus, videlicet *Martio, Junio, Septembri, & Decembri* beneficia vacantia conferre possunt, reliquis octo mensibus, *Januario, Februario, Aprili, Majo, Julio, Augusto, Octobri & Novembri* per eandem Regulam Summo Pontifici reservatis; ita ut incidant in scyllam, cupientes vitare charybdim.

§. 22. Quæret forsan aliquis, an intrusus in beneficio reservato, puta, Præpositura, Decanatu, vel Scholastria, &c. & habitus ac reputatus pro Præposito, Decano, aut Scholastico, & in possessione existens, possit pro eo tempore beneficia vacantia ad collationem Præpositi, Decani, vel Scholastici spectantia conferre? *Responsio* facilis est ex præmissis, eaque negativa, prout resolvit *Simonetta de reservat. benef. quæst. 44. per tot.* motus auctoritate *Rotæ decis. 20. in antiq. & decis. 4. in antiquior. de praben.* quem sequitur

Contra

Ad qua merito attendere debent.

Ad Heb. 13. v. 17. Matth. 23. v. 21.

Concordata, Germania repudiante teo nentur observare Regulæ Cancellariæ Apostolicæ.

In beneficio intrusus non potest conferri beneficia ad se in illa qualitate speculativa.

Gonzalez ad reg. 8. gloss 45 §. 1. num. 44. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 4. num. 251. & cap. 5. num. 28. Ratio est, quod possessio beneficii reservari careat omni juris adminiculo, imò possidens propriè nullam possessionem habeat, obstante reservatione & Decreto irritante, sed & ipso jure privatus sit beneficio, uti dictum *supra hoc dub. §. 9. 10. 11. 12. 13. 16. 17. & 18.*

*Provisiones
Apostolica
debent exe-
cutioni
mandari si-
ne placeto
prævio Epi-
scoporum,
eorumve
Officialium
sub pœna
excommu-
nicationis
contra im-
pedientes.*

§. 23. Cum porrò in quibusdam Episcopatibus introductus esset abusus ille, sed & per statuta Synodalia cautum, (prout etiam in quibusdam Germaniæ Episcopatibus factum scio) ne ullæ literæ, provisiones, bullæ & gratiæ Apostolicæ publicarentur, seu executioni demandarentur, nisi prævia earundem approbatione, seu *Placeto* ut vocant, ab Episcoporum Officialibus, ministrisve obtento: eoque prætextu fiebat, ut dictæ provisiones & literæ Apostolicæ, per eosdem Officiales Ordinariis Collatoribus plus æquò faventes, vel supprimerentur, suspenderentur, aut impedirentur; & iidem Collatores suos intrusos in beneficiis S. Sedi reservatis eò facilis manutenerent, in gravissimum ejusdem Sedis, ab eaque provisionum præjudicium: hinc *Clemens* Papa VII. ut hisce incommodis obviaret, hujusmodi statuta Synodalia omnino cassavit, & annullavit, atque è statutorum libro expurganda decrevit, nec non literas Apostolicas absque ejuscemodi placeto exequendas: Episcopos verò, eorumque Officiales, & alios quosvis, qui provisiones Apostolicas ad hoc adigere, vel aliàs literarum Apostolicarum executionem quomodocumque impedire, eisque auxilium directè, vel indirectè præstare præsumperint, Anathematis sententiæ tamdiu subiacere voluit, quousque ad cor redeuntes, ejus interdicti relaxationem, debita satisfactione præmissa, meruerint à Summo Pontifice impetrare, uti ex illius Constitutione hic subjecta patet.

CLEMENS PAPA VII.

Exordium.

*Clementis
Papa 7.
Constit. 39.
Bullarii
p. 77. l. 6.*

AD perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex, qui solet pro debito Pastoralis officii alios in sua justitia confovere, non debet suam, & Apostolicæ Sedis justitiam negligere, quare Nos ad ea debemus sollicitè intendere, per quæ Nostra, & ejusdem Sedis auctoritas conferretur, & quæ propterea à Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris providè processisse comperimus, ut perpetuè

petuò firma & illibata persistant; libenter Apostolico munimine roboramus, ac aliàs Nostræ provisionis remedium adjicimus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

NUM. I. Sanè licet olim bonæ mem. **URBANUS** Papa VI. in sua obedientia nuncupatus, concesserit certis Prælatibus, ut in eorum Civitatibus & Diocæsibus executio literarum Apostolicarum fieri non possit, nisi literæ ipsæ eisdem Prælatibus, aut eorum Officialibus priùs exhibitæ, & per eos approbatæ forent; & eorundem Prælatorum Officiales id in consuetudinem deduxissent: aliqui verò prætextu statutorum provincialium, seu synodaliùm etiam servassent, quod nullus literas Apostolicas hujusmodi exequi auderet, nisi postquam Prælati, seu Officiales ipsi per suas literas, quas *vidimus, seu placet* nuncupabant, mandarent, & concederent, ut Judices in ipsis literis Apostolicis deputati, illa exequi possent.

*Urbanus
Papa 6.
concessit
olim quibus
dam Præ-
latis, ut li-
tera Apo-
stolica sine
eorum apo-
probatione
non possent
in eorum
locis execu-
tionis man-
dari.*

II. Tamen fel. recor. **BONIFACIUS** Papa IX. etiam in sua obedientia nuncupatus, providè attendens quod propter tales literas *vidimus, seu placet* nuncupatas, impetrantes Apostolici sæpe literarum Apostolicarum effectum consequi nequiverant, concessionem **URBANI** hujusmodi, ac statuta quæcumq; super his facta revocavit, cassavit, & annullavit, ac decrevit, quod Judices & executores quicumque in literis Apostolicis pro tempore deputati, etiam sine licentia, vel consensu quorumcumque Prælatorum, vel Superiorum, aut Officialium eorundem, literas Apostolicas exequi possent, & deberent.

*Quod Boni-
facius Papa
9. revoca-
vit.*

*Similiter
Martinus
Papa 5.*

III. Et successivè *fel. recor.* MARTINUS Papa V. Prædecessor Noster in Concilio Constantiensi considerans, quod in exordiis pestiferi, & antiquati schismatis, tunc per Dei gratiam extincti, ad tollendum scandala, quæ propter executionem diversarum literarum, quæ ab his, qui pro Romanis Pontificibus in diversis obedientiis se gerebant, in nonnullis partibus oriebantur, supradictus URBANUS in sua obedientia quibusdam Prælati supradictam concessionem fecerat, & quod postea ipsi Prælati, seu Officiales in consuetudinem traxerant: aliqui verò prætextu dictorum statutorum provincialium, seu synodaliū, servabant & servari faciebant, quod literas Apostolicas nullus exequi deberet, nisi postquam Prælati, seu Officiales ipsi per suas literas, quas *vidimus*, seu *placet*, ut præfertur, nuncupabant, mandarent & concederent, quod possent exequi per Judices in eis deputatos; propter quod executio literarum Apostolicarum plus debito plerumque retardata fuerat, & sæpe ipsæ literæ Apostolicæ executione caruerant totaliter, in gravem injuriam Sedis Apostolicæ, & enorme impetrantium præjudicium & gravamen. Censensque rationi congruum, ut quod dicti schismatis calamitas introduxerat, pacis tempore auferretur, concessionem prædictam, & quæcumque statuta circa præmissa quomodolibet facta, auctoritate Apostolica, dicto sacro Concilio approbante, revocavit, cassavit, & annullavit, ac voluit & decrevit, quod Judices & executores quicumque in literis Apostolicis deputati, & deputandi, & alii quicumque, nec non Notarii, & tabelliones super his requisiti, & requirendi, absq; hujusmodi literis *vidimus*, seu *placet* nuncupatis, ac etiam licen-

licentia, vel assensu quorumcumque Prælatorum, Patriarchali, aut alia quavis dignitate insignitorum, & locorum Ordinariorum, aut Officialium eorundem liberè huiusmodi literas Apostolicas exequi deberent, atque possent; ac eadem auctoritate decrevit, omnes & singulas sententias, quas prædicti Prælati, aut eorum Officiales contra huiusmodi Iudices, vel executores, seu impetrantes, propter executiones huiusmodi per eos faciendas inflixerant, & promulgaverant, irritas & inanes, ac nullius existere roboris, vel momenti. Nec non quemcumque, qui contra præmissa aliquid attentare præsumeret, ab exercitio jurisdictionis Ecclesiasticæ per tres menses suspensum fore.

IV. Ac novissimè piæ mem. LEO Papa X. etiam Præde- Et Leo X.
cessor Noster, cum aliàs in publica signatura coram eo nonnullæ supplicationes propositæ fuissent, continentes, quod in Toletana & Carthaginensi Ecclesiis, sub colore falsitatis obviandi, conditæ fuerant Constitutiones synodales, quibus caveri dicebatur, ut tabelliones & Notarii, etiam à partibus requisiti, literas Apostolicas nullatenus recipere possent, nisi illæ prius per Archiepiscopum Toletanum, & Episcopum Carthaginensem pro tempore existentes, aut eorum Officiales examinatæ forent; & ab eodem LEONE Prædecessore earundem constitutionum confirmatio peteretur, petitionem huiusmodi, ut ratione carentem (cum Romani Pontificis gesta per inferiores, & sibi subditos sine ejus speciali licentia examinari non deberent) indecens & absurdum, quin imò temerarium fore censens, quod aliquis quavis occasione literas Apostolicas sine Romani Pontificis

speciali commissione examinare velle præsumeret, ac supplicationes ipsas, prout meritò rejiciendæ erant, rejecit, & coram eo lacerari fecit. Ac super his tale remedium adhibere volens, ut aliis in posterum committendi similia aditus præcluderetur, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas dicti BONIFACII approbavit & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, illasque inviolabiliter observari debere decrevit.

*Synodales
constitutiones
impedi-
entes exe-
cutionem
literarum
Apostolicarum
annul-
lando, & il-
las absque
licentia ex-
equi man-
dando.*

V. Nec non quascumque Constitutiones Synodales, tam in dictis Toletana & Carthaginensi, quàm quibusvis aliis Ecclesiis per universum Orbem constitutis, super his factas, motu, scientia, auctoritate, & potestate prædictis cassavit & annullavit, ac statuit & ordinavit, quod Judices & executores in literis Apostolicis pro tempore deputati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas literas Apostolicas sine alicujus personæ, cujuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis esset, licentia vel consensu exequi possent, & deberent.

*Impedientibusque
illis illarum
executionem
pœnas hic
adscriptas
imponere.*

VI. Et insuper universis Patriarchis, Archiepiscopis, Præmatibus, Episcopis, & aliis Prælatibus, & personis Ecclesiasticis, nec non Communitatibus Civitatum, & universitatibus Castrorum, Oppidorum, terrarum, & locorum sub interdicti, singularibusque personis eorum, etiam sæcularibus, sub excommunicationis & anathematis pœnis, quas eo ipso, si contra fecissent, absque alia declaratione incurrerent, & à quibus non nisi ab eodem LEONE Prædecessore, vel Successoribus suis canonicè intrantibus, præterquam in mortis articulo constitutæ, & debita satisfactione præmissa, absolvi, &

inter-

interdicti hujusmodi relaxationem obtinere possent, in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandavit, ne Judices & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisitos, quo minùs literas Apostolicas hujusmodi exequi possent, quoquo modo impedire præsumerent, ac eos, qui executionem literarum hujusmodi impedirent, seu impediendis auxilium, vel favorem quovis modo, directè, vel indirectè, publicè, vel occultè præstare præsumerent, etiam si Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, vel quavis alia Ecclesiastica, vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel alia præfulgeant dignitate, eidem excommunicationis & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possent, subjacere: ac Civitates, terras, Castra, Oppida, & loca prædicta, ad quæ inobedientes & contra facientes declinare, & in quibus moram trahere contingeret, Ecclesiastico supposuit interdicto, tamdiu firmiter observando, donec compuncti corde, interdicti hujusmodi relaxationem, debita satisfactione præmissa, meruerint obtinere, motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine similibus decrevit.

VII. Nec non sub dictis pœnis etiam mandavit illis, in quorum libris constitutiones synodales, & provinciales hujusmodi descriptæ reperirentur, ut eas deleri & cassari facerent, ut amplius legi non possent, prout in singulis dictorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur.

*Contrariis
constituti-
onibus sy-
nodalibus
cassatis.*

VIII. Cum autem Nobis summè cordi sit, conatibus istorum, qui executionem literarum & mandatorum Apostoli-

*Hic Ponti-
fex prædi-
cta confir-
mat.*

corum sic impediunt, omnibus, quibus cum Deo possumus modis, viis, & mediis obviare: quamvis enim de præsentis sint alia turbulentissima, & deploranda tempora, & in nonnullis partibus damnatissimæ hæreses pullulent, tamen his temerariis præsumptionibus duximus necessariò obviandum. Nos igitur, qui sumus, licet immeriti, Divina providentia unicus sponfus Ecclesiæ sponsæ Nostræ, & non debemus Nostram, & ipsius sponsæ Nostræ justitiam negligere, qui alios in sua justitia confovemus, inducti eisdem rationibus, quibus præfatus MARTINUS Prædecessor cum Sacro Concilio prædicto motus fuit, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Nostra matura deliberatione, & de simili potestatis plenitudine, singulas BONIFACII, MARTINI, & LEONIS Prædecessorum literas hujusmodi, ac omnia & singula in eis contenta, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus & innovamus, plenamque roboris firmitatem obtinere, & perpetuò inconcussè & inviolabiliter observari debere decernimus.

*Et quasi
epm. in Oro
dinationes
de videndis
literis Apo-
stolicis ante
earum exe-
cutionem,
damnas, &
cassari
mandat.*

IX. Nec non quascumque Constitutiones provinciales & synodales, de non exequendo literas Apostolicas sine placito Ordinariorum locorum, & nisi ipsæ literæ sint prius per eosdem Ordinarios, seu eorum Officiales, aut Sigilliferos, vel Commissarios visæ & admittæ, in supradictis & quibusvis aliis Ecclesiis, ac Civitatibus, Diocæsesibus, & Provinciis per totum orbem terrarum constitutis, ut præfertur, editas & factas, ac quomodolibet, etiam sub dicto colore obviandi falsitatibus & fraudibus, innovatis, motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine prædictis cassamus & annullamus, ac

ex qui-

ex quibuscumque libris, ubi descriptæ reperiuntur, penitus cassari, & deleri sub dictis pœnis mandamus.

X. Nec non de novo statuimus & ordinamus, quod *Ju* ^{Liberamq;}
 dices & executores in literis Apostolicis pro tempore de- ^{executio-}
 putati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas lites ^{nem per-}
 ras Apostolicas liberè, & sine alicujus personæ cujuscumque ^{mitti jubet.}
 Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis fuerit, licentia, vel
 consensu exequi possint, & debeant. Et nihilominus univer-
 sis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis loco-
 rum Ordinariis, eorum Officialibus, Sigilliferis, & Com-
 missariis, ac aliis personis tam Ecclesiasticis, quàm sæculari-
 bus, quavis auctoritate fulgentibus, nec non Communitati-
 bus Civitatum, & universitatibus Castrorum, Oppidorum,
 terrarum, & locorum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub
 excommunicationis & anathematis pœna in eorum singu-
 los, quam si contra fecerint, eo ipso, etiam absque alia de-
 claratione desuper facienda, incurrant, à qua non nisi per
 Nos, aut Successores Nostros canonicè intrantes, etiam præ-
 textu quorumcumque privilegiorum Apostolicorum, eis
 etiam per Nos quomodolibet concessorum, aut innovato-
 rum, quæ eis quoad hoc nullatenus suffragari volumus,
 præterquam in mortis articulo constitutæ, & debita satisfac-
 tione prævia, absolvi possint, descriptè præcipiendo manda-
 mus, ne Judices & executores literarum Apostolicarum,
 ac Notarios, & tabelliones super his pro tempore requisitos,
 quo minus literas Apostolicas hujusmodi liberè, & absque
 eorum placito, licentia, & consensu exequantur, quovis mo-
 do impedire præsumant.

*Contraven-
ientibus
penam im-
ponit.*

XI. Nos enim omnes illos, qui executionem literarum ipsarum Apostolicarum impediverint, seu impedientibus auxilium, consilium, vel favorem directè vel indirectè, publicè vel occultè, aut quovis quæsito colore præstare præsumpserint, etiamsi Patriarchali, Archiepiscopali, Primitiali, Episcopali, & quavis alia Ecclesiastica, vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, vel alia dignitate præfulgeant, per alias Nostras literas in die Cœnæ Domini publicè lectas, excommunicavimus, & anathematizavimus, prout etiam tenore præsentium eos eidem excommunicationis, & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possint, subjacere: ac Civitates, terras, Castra, Oppida, & loca, in quibus dicti inobedientes & contra facientes manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, Ecclesiastico supposita esse interdicto, tamdiu firmiter observando, donec ad cor reversi, interdicti hujusmodi relaxationem, debita satisfactione præmissa, meruerint à Nobis, aut dictis Successoribus Nostris obtinere. Nec non omnes & singulas sententias, censuras & pœnas, quas dicti Ordinarii, aut eorum Officiales, contra hujusmodi Judices, & executores literarum Apostolicarum, aut illas impetrantes, seu Notarios & tabelliones, propter executiones per eos factas, vel faciendas, inflixerunt, & promulgarunt, aut in futurum quomodolibet infligent, aut promulgabunt, irritas & inanes, ac nullius roboris vel momenti existere, eisdem motu, scientia, auctoritate, vel potestatis plenitudine decernimus, & declaramus.

*Executores
rem hujus
sua Consti-
tutionis*

XII. Quocirca dilecto filio Curiaë causarum Cameraë Apostolicæ generali Auditori, auctoritate & tenore prædictis,

dictis, motu simili committimus & mandamus, ut si, & ^{deputat. & facultates concedit.}
quando, ac quoties de cætero ad ejus notitiam per delationem partis, cujus interest, vel fisci Nostri, seu famam publicam, aut aliàs quovis modo deducatur, dictos Ordinarios, seu eorum Officiales, Sigilliferos, & Commissarios, aut quosvis alios, seu eorum aliquem dictis Constitutionibus, ut præfertur, cassatis & annullatis adhuc pertinaciter uti, & illas ex eorum libris non delevissè, seu ipsos Judices, & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisitos, quo minùs easdem literas Apostolicas liberè, & absque eorum placito, visione, vel admissione exequantur, quoquo modo impediant, seu impedientibus præmissis, aut alio quovis modo auxilium, consilium, vel favorem præstent, habitis & receptis priùs per eum desuper aliquibus probationibus, ad instantiam partis, vel fisci, vel etiam ex mero officio, etiam summariè, & extrajudicialiter, quantum sibi sufficere videbitur, eosdem Ordinarios, eorumque Officiales & Sigilliferos, & Commissarios, ac quosvis alios in præmissis culpabiles, & eorum singulos, etiam nominatim & in specie, ad instantiam partis, vel fisci prædictorum, vel etiam ex suo mero officio, prout sibi videbitur magis expedire, vigore præsentium peremptoriè moneat & requirat, ac mone-ri & requiri faciat, etiam per edictum publicum in locis assignandum publicis, & in partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis conjectura, quod ad ipsorum monitorum notitiam pervenire valeat, ad comparendum legitimè coram eo, infra terminum arbitrio suo eis præfigendum, per se, vel procuratores idoneos, & si sibi videbitur, quoad Officiales & Sigilliferos,

feros, ac Commissarios, & alios inferiores, etiam personaliter, & non per procuratorem, sub privationis omnium & singulorum beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum per eosdem obtentorum, & ad illa, & quævis alia obtinenda, & eorum officia, & alios quoscumque actus legitimos exercendum inhabilitatis pœnis, eo ipso, si non paruerint, incurrendis, se de præmissis legitimè excusandum: & quoad Officiales, & Sigilliferos, ac Commissarios aliter, quàm quod iussu Dominorum suorum id fecerint; cum hoc casu teneantur Nobis, tanquam majori potestati obedire, non autem eorum Dominis, tanquam minori potestati Nobis subjectæ; quo quidem termino elapso, & dictis monitis modo præmissis non comparentibus, vel etiam comparentibus, sed se non sufficienter, vel minus legitimè excusantibus, eos omnes & singulos, etiam nominatim & in specie, quacumque appellatione vel exceptione remota, pro excommunicatis & anathematizatis: ac Civitates, Castra, Oppida & loca, in quibus manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, similiter nominatim & in specie pro interdictis ubique locorum publicari, & denunciari faciat, ipsosque Officiales, Sigilliferos & Commissarios, ac alios inferiores in dictam privationis pœnam damnabiliter incidisse, & eorum beneficia & officia tamquam per privationem huiusmodi, tam de jure, quàm de facto verè vacantia, à Nobis & dicta Sede dumtaxat liberè impetrari posse, ac eos ad illa, & quævis alia beneficia & officia Ecclesiastica obtinenda, ac eorum officia, & quoscumque alios actus legitimos exercendum penitè inhabiles perpetuè fore, auctoritate Nostra declaret, literasque

desu-

desuper necessarias & oportunas suo sub sigillo quibusvis petentibus det, & concedat.

XIII. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis, quæ *clausule derogatoria.* BONIFACIUS, MARTINUS, ac LEO Prædecessores præfati in dictis suis literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut eorum loca Ecclesiastico interdicto supponi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Quod quidem indultum decernimus eis, quacumque auctoritate muniti sint, contra præmissa in aliquo suffragari non posse, quò minùs ipsi hujusmodi sententiis & pœnis subjaceant, & dicta loca Ecclesiastico interdicto supposita existant.

XIV. Ut autem præsentis literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, eas in Cancellaria Apostolica publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi; & præfatum Auditorem lapsis duobus mensibus post publicationem hujusmodi, ad illarum executionem modo præmissis procedere posse decernimus & declaramus. *inssio publicacionis.*

XV. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, innovationis, cassationis, annullationis, statuti, ordinationis, declarationis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum. *Sanctio pœnalis.*

stolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo tertio, quarto Kalend. Januarii, Pontificatus Nostri anno undecimo.

*Quæ etiam
reiteratur
in bulla
Cœna Do-
mini.*

§. 24. Eadem verò Excommunicatio contra impediētes executionem literarum Apostolicarum, à Papa quotannis reiteratur die Cœnæ Domini, sicuti videre est in ejus bulla apud *Quarantam verb. Excommunicationes in bulla die Cœna Domini Bonacin. tom. 3. diff. 1. per tot. Et maximè quest. 15.* & apud *D. Gerlacum Vintorem in compend. de Sacram. tit. 7. cap. 31. quest. 3. §. 14.*

*Causa be-
neficiorum
reservato-
rum, etiam
in prima
instantia,
decidi pos-
sunt in Cu-
ria Roma-
na.*

§. 25. Denique pro hujusce dubii coronide, & controversiarum, quæ subinde inter provisos à Sede Apostolica, & item ab Ordinariis, de beneficiis eidem Sedi reservatis exoriuntur, elucidatione, in praxi notatu dignum est, quod licet ex dispositione Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 20. de reform.* causæ omnes, etiam beneficiales, in prima instantia coram locorum Ordinariis cognosci debeant: id ipsum locum non habeat in causis beneficiorum Summo Pontifici reservatorum; quia illæ etiam in prima instantia in Curia Romana decidi possunt, *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 52. num. 36.* uti expressè decrevit *Gregorius XIII.* Pontifex Maximus præclara ea de re Constitutione tenoris sequentis.

GREGORIUS PAPA XIII.

Exordium.

*Greg. Papa
13. Constit.
19. Bullarii
tom. 2.*

AD futuram rei memoriam. Ad Romani Pontificis providentiam circumspectam pertinere dignoscitur, dubia super sacrorum Conciliorum decretis pro tempore insurgentia, sic suæ declarationis oraculo dilucidare, & interpretari, ut exinde litium dispendia inter fideles quoslibet valeant submoveri.

*Romanus
Pontifex
soler quan-
doque præ-
cipere, ut*

NUM. I. Accepimus fanè nuper, quod licet multoties Romanus Pontifex, ut provisiones & gratiæ per eum de beneficiis pro tempore vacantibus, ac suæ, & Sedis Apostolicæ dispo-

dispositioni & ordinationi reservatis, in favorem diversarum personarum sibi gratarum & acceptarum factæ, executioni debitæ demandentur, & ne (dum literæ Apostolicæ sub plumbo desuper expediuntur) beneficia ipsa ab aliquibus indebitè occupentur, aut aliqua in spiritualibus & temporalibus detrimenta sustineant, nonnunquam corporalem possessionem ipsorum beneficiorum, & illis annexorum, juri-umque & pertinentiarum quorumcumque, Sedis & Camera Apostolicarum nominibus apprehendi, ac omnes & quoscumque fructus, redditus, & proventus beneficiorum, & annexorum eorundem percipi, exigì, eosque integros personis prædictis, postquam ipsæ literas sub plumbo expeditas haberent, una cum dicta possessione consignari, quandoque verò, dum literæ sub plumbo expeditæ existunt, ut jus suum unicuique illorum conservetur, & temerariorum audacia, debita castigatione compescatur, ac ipsæ literæ Apostolicæ facilius debitæ executioni, ut par est, demandentur, provisos de beneficiis in corporalem, realem, & actualem possessionem beneficiorum, & annexorum, juri-umque & pertinentiarum prædictorum induci, & inductos in ea manuteneri, a motis quibuslibet intrusis detentoribus ab eisdem, aliaque fieri, & exequi per diversas suas in forma brevis, & sub annulo Piscatoris confectas literas mandet & præcipiat, certis inibi modo & forma tunc præscriptis, dilecto filio causarum Curia Camera Apostolicæ generali Auditori, seu aliis executoribus desuper deputatis, quibus omnino parendum esset.

II. Nihilominus nonnulli beneficiis prædictis inhiantes, ac gratias prædictas eludere, eorumque intrusiones & detri-

possessio & fructus beneficiorum Sedi Apost. reservatorum nomine ejusdem apprehendantur. doo nec litera Apost. expediantur, & quandoque etiam mandati provisiones ipsos in possessionem inducit.

Complures tamen ad impediendum exco-

tionem di-
clarum li-
terarum A-
post. dice-
bant causas
omnes in
prima in-
stantia spe-
clare ad Oro-
dinarios,
exceptis
causis à
Pontifice
per speciale
rescriptum
committere
dis.

tiones improbè tueri satagentes, executionem literarum in forma brevis hujusmodi, & facultatem per eas ipsis executoribus attributam, diversis dubiis & cavillationibus remorentur, & processus per eosdem executores desuper habitos & formatos, ac inde secuta quaecumque nulla & invalida, nulliusque roboris vel momenti esse, neque attendi debere contendunt, sub prætextu, quod in decreto S. Concilii Tridentini *Sess. 24. cap. 20.* dispositum fuerit, quod causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, exceptis his, quæ juxta canonicas sanctiones apud Sedem prædictam sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabilique causa judicaverit Summus Pontifex Romanus per speciale rescriptum signaturæ suæ, ejus manu propria subscribendum, committere, aut avocare. Verùm cum decretum hujusmodi Concilii, concessionem prædictarum literarum in forma brevis, & illarum executionem nihil afficiat, neque per illos causa, seu instantia introducatur, sed merè executivè procedi mandetur; literæ quoque in forma brevis annulo Piscatoris munitæ, non minoris sint efficacitæ & auctoritatis, quàm rescripta signaturæ Romani Pontificis ejus manu propria subscripta.

Idco hic
Pontifex
declarat
executio-
nem hujus-
modi liti-
rarum A-
post. impedi-
ri non posse
ex prædi-
ctis

III. Nos in his Nostræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac provisorum prædictorum jus adversus dubia & cavillationes hujusmodi, æquitate & justitia suadentibus, perseverare volentes, nec non prædictarum, & quarumcumque literarum in forma brevis super capienda possessione nomine Camerae hujusmodi, aut in favorem literarum sub plumbo expeditarum, tam à Prædecessoribus Nostris, quàm

Nobis

Nobis, & dicta Sede hæcenus concessarum tenores, ac litis & causæ, si quæ desuper executæ sint, statum, merita, nominaque & cognomina Judicum, executorum, & collitigantium, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, non ad ipsorum provisorum, aut aliorum Nobis pro eis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera Nostra deliberatione decernimus & declaramus, per concessionem literarum in forma brevis, & sub annulo Piscatoris, super capienda possessione quorumcumque beneficiorum dispositioni Apostolicæ reservatorum, seu affectorum, Sedis & Camerae Apostolicarum nominibus apprehendenda, & in ejusdem possessionis in favorem provisorum ab ipsa Sede de eisdem beneficiis, postquam literas sub plumbo super provisionis hujusmodi habuerunt expeditas relaxatione; nec non assistentia ipsis provisis literas desuper sub plumbo expeditas habentibus præstanda, & aliorum inibi expressorum executione facienda, quæ mandata executiva sunt, & summariam dumtaxat causarum, propter quas illæ emanarunt, cognitionem requirunt, decretis Concilii hujusmodi non contraveniri, nihilque præjudicii illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut censeferi, vel executionem literarum earundem propterea in aliquo suspendi, sive remorari, aut facultatem literarum executoribus concessam impediri, sed executores ipsos, & ab eis deputatos subexecutores, facultate sibi per easdem literas, ut præfertur, concessa uti, frui, gaudere, & contra illis non parentes, ad declarationem incurfus poenarum, & censurarum in eisdem literis in forma brevis contentarum, ac invocationem

bra-

brachii sæcularis procedere, ac alia omnia & singula in eisdem literis contenta (illarum tamen forma servata) facere & exequi liberè & licitè potuisse & posse; nec non processus desuper habitos & formatos, habendosque & formandos, ac inde secuta & sequenda quæcumque, firma, valida, & efficacia fuisse, & esse & fore, suosque integros & plenarios effectus fortiri debere in omnibus & per omnia.

*Clausula
preservatio
na.*

IV. Præsentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus posse.

*Decretum
irritans.*

V. Sicque in præmissis omnibus & singulis, per quoscumque Judices & Commissarios, quacumque auctoritate fungentes, etiam Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales (sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere; nec non irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Contraven-
ientium
pena.*

VI. Districtius inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus & singulis, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia existantibus, & quavis, etiam Episcopali, Archiepiscopali, vel alia majori dignitate Ecclesiastica, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & quavis sæculari potestate fungentibus, ne decreto & declarationi Nostris prædictis, quovis quæsito colore, directè vel indirectè contravenire audeant, vel præsumant.

*Executio
sum de-
putatio, & sa-
cultates.*

VII. Et nihilominus universis & singulis Nostris, & dictæ Sedis Nuntiis, ac locorum Ordinariis, eorumque Officialibus

alibus, quatenus ipsi & eorum singuli, per se vel alium, seu alios, præsentis literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte provisorum, & executorum, & subexecutorum prædictorum, seu quarumcumque aliarum personarum in præmissis interesse habentium, vel alicujus ex eis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra prædictos provisos, & executores, & subexecutores, seu alios in præmissis interesse habentes, eorumque singulos decreto, declaratione, inhibitione, & aliis præmissis pacificè frui & gaudere, ac præsentis literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent, quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes aliquem desuper contra illorum tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita, compescendo; ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

VIII. Non obstantibus fel. record. BONIFACII P. P. VIII. *Clausula præservatis va.*
 Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis (dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium trahatur) aliisque Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter

vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

*Exemplum
vnum fides.*

IX. Cæterum, quia difficile foret præsentis literas ad singula loca, ubi opus fuerit, deferri, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die decima Julii, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus Nostri anno tertio.

DUBIUM III.

An Papa possit Concordatis Germaniæ derogare ?

*Quæstio def.
scilicet resolu-
tionis.*

*Argumen-
ta senten-
tia negatio-
na. Pri-
mum.*

ARdua hæc est quæstio, in utramque partem à DD. variè disputata: aliis negativam, aliis affirmativam sententiam tenentibus.

§. 2. Negativam suadent sequentiæ argumenta. *Primo*, quod pacta, seu contractus publici, sicuti sunt Concordata, utramque partem contrahentem æqualiter complectantur & obligent; cum sint individua & correlative, & correlativorum idem sit judicium, *c. pervenit. 3. de jurejur. Chokier ad reg. 8. gloss. xi. num. 24.* adeoque nequit à Papa contrahente, sine alterius partis consensu, illis derogari, uti habetur in Constitutione *Julii III.* Pontificis relata supra *hoc tit. 3. dub. 1. §. 12.* Quin & nihil est, quod ampliore luce præfulgeat, quam recta fides in Principe *l. inter claras. 8. C. de sum. Trinit. gloss. in c. ad Apostolica. 2. de sent. & re judic. in 6.*

§. 3. Secun-

§. 3. *Secundò*, quia etiam Princeps contrahendo obligatur civiliter & naturaliter, *Restaur. tract. de Imper. quest. 114* nam in contractibus Princeps consideratur ut privatus, qui à principio contrahere potest, vel non, sed jam initum observare tenetur, sicut & privatus, *text. in l. sicut. 5. C. de obligat. & act. Reginald. lib. 13. cap. 17. num. 168. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 5. cap. 11.* si enim foret in arbitrio Principis contractum infringere, nullus cum eo contrahere vellet, & commercio hominum careret contrahendo, quod esset absurdum, ut qui est Princeps omnium, commercio omnium careret, & qui est omnium Præsul, esset omnium exul, *Bald. in l. Princeps. ff. de leg.*

Secundum.

§. 4. *Tertiò* contractus à jure gentium ducit originem, & cui Princeps derogare non potest, *c. 1. de probat. & gloss. in l. 2. C. de precib. Imper. offer. l. ex hoc jure 5. ff. de instit. & jus gentium est æternum, & vicissitudinem non admittit, §. sed naturalia quidem jura, instit. de jure naturali gent. & civili.* Concordata autem Germaniæ sunt ejusmodi, ergo Pontifex iis derogare non valet; ut nec ejus successor, quia successor est una & eadem persona cum suo decessore, *Authen. de jurejur. à morien. prest. col. 5. c. 1. ibi prædecessores suos. de probat.* maximè propter clausulam Decreti irritantis, quæ etiam ligat manus Papæ, *c. quodam. 40. ibi Dominic. de præben. in 6. Wames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 32. num. 12. & seq.* plura vide apud *Rebuff. ad Concord. Gallia. in præfat. ad rubric. de collat. vers. contrarium credo verius. Leoninum consil. 50.*

Tertium.

§. 5. Verùm his non obstantibus, affirmativa nobis est amplectenda, sub distinctione tamen, qua utraque sententia videtur posse conciliari. *Respondeo itaque*, quod Papa passim pro arbitrio, & sine legitima causa nequeat Concordatis Germaniæ derogare, bene tamen dum justa & rationalis id exigit causa, puta, Ecclesiæ utilitas, vel necessitas, aliave similis pro locorum & temporum circumstantiis. Priorem partem probant argumenta *supra* pro sententia negante adducta; quæ & sub prædicta distinctione commodè solvuntur. Posteriores verò convincit imprimis summa & absoluta potestas à Christo immediatè proveniens, quæ in Pontifice uti capite ministeriali & Vicario residet, de rebus, & præsertim beneficiis & officiis Ecclesiasticis in Ecclesiæ utilitatem disponendi & dispensandi, *Clem. ut lite penden. in fin.* quam nec per ulla pacta à se ad eò abdicare vult, aut potest, quin semper penes se majorem retineat. *c. dudum. 14. de præben. in 6. Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proæm. num. 10. & seq. Suarez contra Regem Anglia lib. 4. cap. 34. num. 22, 23, 24. Diana resolut. moral. part. 5. tract. 1. resolut. 14.* eo quod quis juri privato pro se, & in suam privatam utilitatem, non verò juri publico, & quidem, ut hic Divino publicam Ecclesiæ utilitatem concernenti renunciare possit per *l. juris gentium, 7. §. ait prator. ff. de pactis*

Affirmativa magis placet.

paētis. Et implicat, ut caput corporis Hierarchici, vel sacri politici, quae tale consideratum non sit caput, nec habeat potestatem capiti ejusdem corporis Hierarchici jure Divino competentem, cum per illam potestatem in esse capitis constituatur per *l. potestatis, 215. & ibi DD. ff. de verbor. significat.*

Quis Concordata Germania habent vim privilegii.

§. 6. Ad hæc, Concordata Summi Pontificis cum aliquo Rege, seu Principe, quantum est ex parte ipsius Papæ, habent non tam vim paētis, quam cujusdam privilegii, prout hæc Concordata Germaniæ, quæ sunt maximè favorabilia, & per quæ ex mera Pontificia benignitate Ordinariis collatoribus indulgetur alternativa mensium: ubi juxta Regulam IX. Cancellariæ Apostolicæ tantùm habent quatuor menses, in quibus beneficia vacantia conferantur: unde sicut privilegium revocari potest, ita & Concordata, *Rebuff. ad Concord. Gallie rit. de approbat. conventorum. vers. privilegiiis. Branden ad Concord. Germania. quest. 8. num. 3. Suarez contra Regem Anglia. lib. 4. cap. 34. num. 22. 23. & 24. Malderus in 1. 2. D. Thoma quest. 96. art. 4. Layman Theol. moralis lib. 4. tract. 9. cap. 10. num. 3. Diana resolut. moral. part. 1. tract. 2. resolut. 96. & part. 5. tract. 1. resolut. 14. D. Remonshamps in tract. de Coadjutor. cap. 5. num. 22.* Quam sententiam etiam Rota Romana comprobavit in una *Leodien. Canonatus. 15. Martii 1610. coram R. P. D. Sacro* hisce verbis. *Et quæ aliàs dicuntur, quod Concordata Germania habent vim contractus, vel non sunt vera, quia spiritualia non cadunt in commercium, sed expediuntur per viam gratiæ; & Papa per hujusmodi Concordata nihil de novo acquisivit, sed multum de jure suo remisit, unde remanet privilegium merum, hæctenus Rota.*

Nec etiam obstat ratio contractus.

§. 7. Sed nec obstat, si concesserimus Concordata Germaniæ habere vim contractus; quia certum est, quod Princeps possit ex causa à paētis & contractibus, præsertim cum suis subditis in eis recedere, & illis derogare, *DD. in c. in nostra. de jurejur. Felin. in c. novit ille. 13. de judiciis. num. 8. & alii citati apud Chokier ad reg. 8. gloss. II. num. 31. Anton. Butrio in c. cum M. Ferrarien. num. II. de constit. Paulus Paris. consil. II. num. 51. & seq. vol. I. Suarez & Diana locis cit. Rebuffum refutantes.* Ubi eam inter Papam, & Principem laicum statuunt differentiam, quod hic, si quid privilegii & favoris facit Ecclesiæ, per aliqua Concordata vel privilegia, omnino id facit superiori, & non subdito, & ideo manet irrevocabile per illius potestatem; sed Papa quicquid favoris, aut privilegii facit Principi laico, cum semper faciat sibi subdito in spiritualibus, ideo semper remanet à se revocabile, si ita postulet ratio boni spiritualis, & bonum regimen ipsius Ecclesiæ, Quod facit, quod Princeps subditis concedendo venationem, cum illisque concordando, ut certo loco, vel tempore venentur, possit ex causa publicæ utilitatis contravenire, subditisque venationem inhibere, *Navar. in man.*

manali

nuali confessor. cap. 17. num. 124. Binsfeld. in tract. de injur. cap. 4. quest. 4. conclus. 7. Gregor. Mor. de monte nigro. in tract. de juro venandi. part. 1. cap. 2. num. 59. 60. & 61.

§. 8. Hinc bene concludit *R. P. Crusius comment. Hayan. tom. 2. tract. 2. resolut. quest. princip. VI. cap. 2. §. 2.2. num. 350. ex DD. ibidem adductis.* quod Princeps Constitutioni suæ, quæ transivit in contractum, seu pactum gratuitum, dummodo ex hoc in aliam non sit translatum, nec transferatur dominium, possit ex causa derogare; eo quod omnis Constitutio & dispositio intelligatur rebus eodem modo se habentibus; sin secus, possit ab illa, non tantum ipse, sed & ipsius successor recedere, *Wames. in consil. canon. tom. 1. consil. 300. num. 4.* quando nimirum dispositio ea transivit in ejusmodi contractum dominii non translativum, & qui habeat tractum successivum, & respiciat tempus futurum; quod si tamen inter Principem & subditos intervenisset contractus onerosus, vel etiam gratuitus, unde in subditos translatum esset dominium, tunc ille à Principe in vitis subditis revocari non possit, nisi aliud natura contractus inferret, *DD. communiter in c. 1. de probat. l. fundi. C. de fundo patrimon.* Atqui in præsentiarum Constitutio *Nicolai V.* Pontificis, ut illud gratis admittamus, transivit quidem in pactum seu contractum cum subditis initum, sed gratuitum, ex quo in ipsos subditos contrahentes non est translatum dominium, isque habet tractum successivum, ac respicit tempus futurum. Igitur ab hac Constitutione, quæ transivit in pactum gratuitum, seu Concordata Germaniæ, poterit ex causa Pontifex, etiam in vitis subditis, decedere, illique derogare.

§. 9. Dein conclusio nostra firmatur factò diversorum Pontificum, qui per sæpe dum iusta publicæ utilitatis suberat causa, Concordatis Germaniæ derogarunt; & nominatim *Sixti IV.* qui in Indulto Universitati Lovaniensi concessio, expressè iisdem Concordatis derogavit in verbo, *& Nationi Alemania,* & aliorum complurium. Tum etiam elicitur ex communi stylo, quo passim derogare solent Pontifices Concordatis Germanicis, in facultatibus nominandi, quas novo Imperatori concedunt ad beneficia Ecclesiastica, quæ vulgò preces primariæ, seu Imperiales dicuntur, *§. nec non Concordatis Germania Nationis Germanica, &c.* qua derogatione non uterentur, nisi scirent ei locum esse, & acceptari posse beneficia etiam in alternativis Ordinariorum mensibus.

§. 10. Ac proinde quod Papa possit Concordatis Germaniæ derogare, disertis verbis sæpius decidit Rota, in allata decisione *supratit. 1. dub. 8. §. 7. ibi, num. 4.* & geminatis etiam vicibus in una *Tungren. Canonicatus,* anno 1612. pro q. *Quirino Bilstein Clerico Leodiensi,* qui à Sede Apostolica obtinuerat jus coadjutorix cum derogatione Concordatorum, contra bon. mem. Reverendissimum D. Avunculum meum *Richardum Paulum*

Nam Princeps potest ex causa contractus derogare.

Idque probatur diversis exemplis

Et Rota Romana Decisionibus

Stravium, nuper defunctum Suffraganeum Leodiensem, tunc temporis ex collatione Ordinarii de eodem Canonicatu provisum. Nec non etiam coram Decano Coccino 4. Maji 1618. quæ decisio extensè refertur à *Chokier ad preces primar. sect. 4. post lit. C. vers. denique postremò.* & ita passim tenent *Mandos. in reg. 2. cancell. q. 2. v. imò etiam in Gallia. Simonetta seu ejus additionator in tract. de reservat. quest. 1. num. 5. & quest. 99. num. 25. & 26. Branden ad Concord. quest. 8. & per tot. & quest. 12. prope fin. & ejusdem notab. 1. Gabriel commun. conclus. lib. 3. conclus. 6 de jure quasit. non toll. num. 1. & 5. ac seq. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 28. num. 26. Wames. in consil. canon. tom. 1. consil. 47. num. 4. in fin. & consil. 255. num. 3. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 15. Malderus loco cit. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 7 21. 22. 23. & 31. & ad preces primar. sect. 5. §. 2. vers. His nihilominus. &c. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 3. & tract. 9. cap. 10. num. 3. Suarez & Diana locis præcitatis supra hoc dub. §. 5. & 6. Nicolaus de Remouchamps in tract. de coadjutoriis. cap. 5. num. 22. 23. & 24. R. P. Crusius loco supra cit. num. 349. & 397. ac seq.*

*Nec obstat
Decretum
irritans.*

§. 11. Neque officit Decretum irritans Concordatis appositum, quia hoc non ligat, nec ligare potest manus Papæ, ut constat ex ratione conclusionis nostræ; præsertim cum non dicat per *Nos & Successores Nostros*, ut aliàs resolutum fuit à Rota in una Metensis & Leodien. Canonicatus, & aliis diversis apud *Branden ad Concord. notab. 1. Marchesan. part. 3. de Commis- sion. in una Elven. beneficii. inter decisiones sub finem d. part. relatas. fol. mi- hi. 607. Garciam de benef. part. 5. cap. 1. num. 85. & seq. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 19. & 22. & ad preces primar. sect. 5. §. 2. vers. His nihilominus*, quibus adde *Wames. præcit. consil. 255. num. 3. 6. & 9. vide supra tit. 1. dub. 11. §. 3.*

Papa nec sibi, nec successori suo potest ligare manus.

§. 2. Sicut porrò Papa non potest sibi ligare manus *c. fin. & ibi gloss. de re- script. in 6. & c. innotuit 20. de elect.* ita nec etiam Papa Papæ legem imponere valet, cum par in parem non habeat imperium *d. c. fin. ibique gloss. verb. temporibus. & cod. c. innotuit. & l. digna vox. 4. C. de legib.* Rota in una *primiceriatus Montis Alti. coram R. P. D. Verospio. 8. Junii 1643. relata à Diana sub fin. part. 7. resolut. moral.* Ratio est, quia Pontifices successores non à decessoribus suis, nec à Prælati Germaniæ, sed à Deo immediatè, hoc ipso, quod sint legitimè electi in caput Ecclesiæ, suam accipiunt potestatem, ut *supra hoc tit. dub. 2. §. 6.* ex decisionibus Rotalibus retuli. Adeòque ejus potestatis usum non videntur decessores ipsius, vel prælati Germaniæ per pactum restringere & impedire posse; quia juxta distinctionem, quam ponit *Ferretus in c. 1. de probat. num. 6.* aliud est quoad hoc in Imperatore, aliud in papa; licet enim Imperatoris successor non à decessoribus suis, sed per electionem, jus in Imperium consequatur; tamen si ipse nomine Imperii

contra-

contrahat, tunc etiam successor Imperatoris ligetur; & rectè, quia jus ali-
quod ad Imperium ab ipso accipit; at hic nihil simile de Pontifice, ejusque
successore definit, ubi secus se res habet; cum Pontifex jus suum non ab
Ecclesia, sed immediatè à Christo accipiat. Huc accedit, quod princeps re-
galia principalis status, vel jus regium in præjudicium sui successoris, qui ab
ipso titulum non habet, per pactum abdicare non possit, *Felin. in c. 1. de
probat. num. 5. & 6.* Igitur à pari nec videtur Pontifex prædecessor, qualis
fuit in hisce Concordatis *Nicolaus V.* supremam potestatem in præjudi-
cium successoris, qui ab ipso titulum non habet, per pactum abdicare, &
renunciare posse, ita non minùs eleganter, quàm eruditè argumentatur *R.
P. Crusius loco cit. num. 401.*

13. Advertendum tamen est, quod quamvis in potestate pontificia sit
Concordatis Germaniæ derogare, id tamen rarissimè facit, vel deficiente
justa causa, vel voluntate contraveniendi; ita enim *Paulus V.* Pontifex, ut
refert *Chokier ad preces primar. sect. 5. §. 2. vers. His nihilominus, in una Pa-
derbornen. Canonatus,* dum intellexit clausulam Concordatorum dero-
gatoriam provisioni suæ insertam, eandem declaravit irrepisse per inad-
vertentiam. Similiter anno 1613, in gratia motus proprii concessa anteme-
morato q. Reverendissimo Domino Avunculo meo *Richardo Paulo Stra-
vio, & Guilielmo Vossio* litigantibus contra *Quirinum Bilstein* Clericum
Leodiensem, pro Canonatu & præbenda, ac Scholastria Tungren. in quo-
rum regimine idem *Bilstein* coadjutorem perpetuum in locum cujusdam
Lamberti Gilkens deputari se à Sede Apostolica obtinuerat, cum expressa
derogatione Concordatorum Germaniæ, in præjudicium Ordinariæ pro-
visionis dictis *Richardo & Guilielmo*, vigore Concordatorum factæ, de-
claravit idem Pontifex *Paulus V.* nec suam, nec decessoris sui mentem fuisse
derogare Concordatis Germaniæ in deputatione dictæ coadjutoria;
ideoque collationem & provisionem de eisdem Canonatu & Scholastria
ad favorem *Bilstein* factas, & literas præfatas sub & obreptitias censendas,
easque uti & prædictam derogationem Concordatorum revocavit, atque
supra nominatos *Richardum*, & *Guilielmum* in possessionem dictorum
Canonatus & Scholastriæ immittendos decrevit sequenti Motus proprii
gratia.

Pontifex
rarissimè
concordatis
derogat.

PAULUS PAPA V.

AD perpetuam rei memoriam. Ex Pastoralis officii
Nobis Divina dispositione commissi debito fideles
quoslibet, præsertim Clericos à litium & contro-
versarum

Exordium
Pauli Papa
5. Constit.
super Cono-
cordatis
Germaniæ

versiarum inter eos pro tempore subortarum molestiis maturè explicari cupientes, lites & controversias hujusmodi extinguimus, ac ejusdem officii Nostri partem interdum interponimus, prout conspiciamus salubriter expedire.

Refert Pontifex tenorem Concordatorum Germaniae & statum controversiarum.

NUM. I. Aliàs siquidem postquam in Concordatis inter Sedem Apostolicam, & inclytam Nationem Germanicam initis, & firmatis caveatur expressè, quod beneficia sub illis comprehensa, cessantibus tunc expressis reservationibus, extra Romanam Curiam in *Februario*, & quinque aliis etiam tunc expressis mensibus alternatis pro tempore vacantia, per eos, ad quos jure Ordinario beneficiorum hujusmodi collatio, & alia dispositio pertineret, quoties illa deinceps vacare contingeret, conferrentur, nec ipsi per quamcumque aliam reservationem, seu gratiam expectativam, aut quamcumque aliam collationem, vel dispositionem Apostolicam impedirentur: sicut accepimus, dilectus filius *Quirinus Bilstein* assertus Clericus, se q. *Lamberto Gilkens* olim Canonico & Scholastico Ecclesiae Beatae Mariae Virginis, Oppidi Tungren. Leodiensis Diocesis, tunc in humanis agenti, coadjutorem perpetuum & irrevocabilem in regimine, & administratione Canoniciatus & praebendae, ac Scholastriae dictae Ecclesiae, quos dictus *Lambertus* tunc obtinebat, per sel. recor. CLEMENTEM Papam VIII. Praedecessorem Nostrum Apostolica auctoritate constitui & deputari, sibi que de Canonatu & praebenda, ac Scholastria praefatis, ex tunc, prout postquam illos per cessum, vel decessum ipsius *Lamberti*, aut aliàs quovis modo vacare contingeret, provideri, successivè que asserens verum annum valorem fructuum, reddituum ac proventuum

tuum Canonatus & præbendæ, ac Scholastiæ præfatorum, in dictis literis minimè expressum, nec præfatis Concordatis derogatum fuisse, sibi ab eodem CLEMENTE Prædecessore, quod literæ prædictæ valerent, plenamque roboris firmitatem obtinerent, & sibi suffragarentur in omnibus & per omnia, perinde ac si in illis, quod fructus, redditus & proventus præfati certum tunc specificatum valorem non excedebant expressum, ac Concordatis prædictis expressè derogatum fuisset, concedi, & indulgeri, simulque dictis Concordatis derogari obtinuit, prout in dictis Concordatis, ac prædicti Prædecessoris, nec non in Nostris exinde, pro eo, quod dictus Prædecessor, antequam ejus literæ desuper expedirentur, rebus fuerat humanis exemptus, desuper confectis literis plenius continetur: obitu autem dicti *Lamberti* extra Romanam Curiam de mense *Februarii* anni Domini 1606. defuncti superveniente, de Canonatu & præbenda, videlicet *Richardo Paulo Stravio* Clerico, de Scholastia verò præfatis *Guilielmo Vossio* Præsbytero, dictæ Diocesis dilectis filiis per tunc existentem Præpositum dictæ Ecclesiæ, uti Ordinarium Canonatus & præbendæ, ac Scholastiæ prædictorum collatorem, juxta formam & tenorem Concordatorum hujusmodi, extra Romanam Curiam ordinaria auctoritate provisum extitit: hincque lis & causa in vim specialis rescripti à Nobis emanati inter *Richardum* & *Guilielmum* ex una, ac *Quirinum* præfatos ex altera partibus, super Canonatu & præbenda, ac Scholastia prædictis, ad quos ipse *Quirinus* prætextu provisionis sibi de illis, ut præfertur, factæ, hujusmodi jus habere prætendebat, introducta, diuque primò

Ee

coram

coram quondam Magistris *Alexandro Litta*, & successivè coram *Bernardino Scotto* Capellanus Nostri, & Caufarum Palatii Apostolici Auditoribus, postremò que coram Venerabili fratre Nostro *Francisco* Archiepiscopo Damasceno, etiam olim Caufarum ejusdem Palatii Auditore, nunc verò unius ex Auditoribus dicti Palatii locum ex indulto Apostolico tenente discussa, nec non eorundem Canonicatus & præbendæ, ac Scholastiæ possessio, in qua dictus *Quirinus* intrusus forsan tunc reperiebatur, apprehensa, & fructus sequestrati fuerint, hisque & causa hujusmodi coram eodem *Francisco* Archiepiscopo, & locum tenente adhuc pendeat indecisa; hoc verò non sine gravi Concordatorum, & Ordinarii Collatoris, ac *Richardi* & *Guilielmi* prædictorum præjudicio, dispendio & perturbatione evenit.

*Declarat
nec suam,
nec decesso-
ris sui in-
tentionem
fuisse, dictis
concordatis
derogare;
proinde li-
tam motam
extinguat.*

II. Nos igitur scientes, nec dicti CLEMENTIS Prædecessoris, nec Nostram mentem & intentionem fuisse, Concordatis hujusmodi per provisionem dicto *Quirino*, ut præmittitur, factam, & literas prædictas derogare, nec illa in aliquo lædere, de præfatis omnibus & singulis plenè & sufficienter informati, volentesque pro Pastoralis officii Nostri debito *Richardum* & *Guilielmum* præfatos à litium hujusmodi ulterioribus dispendiis & molestiis tempestivè explicare, indemnitati, paci, & quieti consulere, ac aliàs in præmissis opportunè providere, ipsosque *Richardum*, & *Guilielmum* à quibusvis Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, motu proprio, non ad eorum, vel alterius pro ipsis Nobis desuper oblatae petitionis instan-

instantiam, sed de Nostra mera liberalitate, ac ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, collationem & provisionem de Canonatu, & præbenda, ac Scholastia prædictis dicto *Quirino* ab eodem CLEMENTE Prædecessore sic factas, & literas præfatas tanquam subreptitias, ac obreptitias, & præter, ac contra dicti CLEMENTIS Prædecessoris, & Nostram intentionem quoad derogationem, & læsionem Concordatorum hujusmodi emanatas, cum omnibus & singulis decretis, etiam irritantibus, aut clausula sublata, aliisque clausulis, quantumvis pregnantissimis, nec non inde sequutis quibuscumque in omnibus, & per omnia, perimde, ac si numquam emanassent, Apostolica auctoritate tenore præsentium revocamus, cassamus, annullamus, irritamus, ac penitus abrogamus, viribusque & effectu evacuamus, ac revocatas, cassatas, annullatas, irritas, abrogatas, ac viribus & effectu evacuatas, nulliusque roboris, vel momenti unquam fuisse & esse ac fore, & pro talibus censi & reputari, nec ullo modo attendi, nullumque per eas dicto *Quirino*, vel cuivis alteri jus in Canonatu & præbenda, ac Scholastia prædictis, vel ad illos, seu illorum fructibus, redditibus, proventibus, & pertinentiis quibuscumque tribui aut acquiri, minusque sibi suffragari potuisse, nec de cætero posse Apostolica Auctoritate, motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus decernimus, & declaramus, litesque & causas hujusmodi in quacumque instantia, & coram quibuscumque Judicibus, etiam Causarum dicti Palatii Apostolici Auditoribus, seu illorum loca tenentibus pendeant, ac in quibuscumque statu, & terminis reperiantur, etiam si quomodolibet instructæ, & usque

ad illarum conclusionem perductæ, ac quæcumque resolutiones ad favorem, & commodum ejusdem *Quirini* factæ fuerint, quas omnes abrogamus, & ad Nos etiam avocamus, easque penitus & omnino extinguimus, ac prædicto *Quirino*, & quibuscumque aliis desuper interesse habentibus, seu habere prætendentibus, super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium (sumptibus & expensis utrimque quomodolibet factis, cujuscumque summæ & quantitatis sint, confusis & compensatis) imponimus; & nihilominus dicto *Francisco* Archiepiscopo, & locum tenenti, aliisque Auditoribus prædictis, nec non quibusvis Judicibus Ordinariis, vel delegatis districtè præcipimus & interdiciamus ne ulterius de statu, & meritis causæ & causarum, ac juribus, & prætensionibus partium hujusmodi, nunc & quodcumque in futurum cognoscere, minusque dictum *Quirinum*, vel ejus procuratores, aut alios interesse quomodolibet habentes, vel prætendentes ad illarum & illorum prosecutionem, etiam prætextu cujusque commissionis, seu rescripti admittere, vel desuper quodcumque audire, aut aliàs in causa, & causis hujusmodi ad ultiores actus procedere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Insuper declarat hæc eo literas semper firmas debere permanere.

III. Decernentes præsentis literas nullo unquam tempore, etiam ex eo, quod dictus *Quirinus*, & quicumque alii interesse habentes, seu prætendentes, ad id vocati non fuerint, seu quocumque alio prætextu, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, annullari, retractari, infringi, in jus vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque

que

que juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, aut etiam motu pari concedi posse, neque easdem sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam à Nobis, & quibuscumque aliis Romanis Pontificibus Successoribus Nostri, dictaque Sede sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, pro tempore faciendis comprehendere, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restitutas, repositas & plenariè reintegratas, ac de novo, etiam sub quacumque posteriori data, per *Richardum & Guilielmum* prædictos, quancumque eligenda concessas esse & fore, suoque plenarios & integros effectus fortiri & obtinere, ac tam *Richardo, & Guilielmo*, quam Præposito pro tempore existenti prædictis suffragari, & ab omnibus, ad quos quomodolibet spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari.

IV. Sicque per *Franciscum* Archiepiscopum, & alios Auditores prædictos, nec non quoscumque Judices Ordinarios, vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, etiam de latere legatos, dictæque Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & diffiniri debere: ac irritum & inane, quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus singulis præmissis, ac Nostra *de jure alteri quasito non tollendo*, aliisque Constitutionibus, & Ordina-

Decretum irritans.

222 Tit. III. De usu & observantia Concord. Germaniæ.
nationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscum-
que.

Exemplis
fides & pa-
ritio facie
anda.

V. Volumus autem, quod præsentium copia cum origi-
nali collationata, & per unum ex dilectis filiis Curforibus
Nostris in actis Notarii causæ & causarum hujusmodi di-
missa, vim validæ & efficaci inhibitionis obtineat, quodque
prædictus *Franciscus* Archiepiscopus & locum tenens, statim
visis præsentibus, suam, seu aliam quamcumque inhibiti-
onem moderari, ac sequestra super possessione Canonatus &
præbendæ, ac Scholastiæ prædictorum, illorumque fructi-
bus hujusmodi quomodolibet apposita in favorem *Richardi,*
& *Guilielmi* prædictorum revocare, & relaxare, ipsosque & eo-
rum quemlibet in corporalem, realem, & actualem posses-
sionem Canonatus & præbendæ, ac Scholastiæ prædicto-
rum respectivè immittere, seu jam antea immisos manute-
nere & conservare, ac quietos, & pacificos dimittere debeat,
& teneatur.

sanctio poe-
nalis.

VI. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam
Nostræ absolutionis, scientiæ, intentionis, Motus proprii, re-
vocationis, cassationis, annullationis, irritationis, abrogatio-
nis, evacuationis, declarationis, avocationis, extinctionis, im-
positionis, præcepti, interdicti, decreti, & voluntatis infringe-
re, aut ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atten-
tare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Be-
atorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incurfu-
rum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incar-
nationis Dominicæ M. DC. XIII. quinto Kalend. Aprilis,
Pontificatus Nostri anno octavo.

TITU-